

LAISVĖ

Semi-Weekly
102-02 Liberty Ave.
Ozone Park 17, N. Y.
Tel. Michigan 1-6887Entered as second
class matter at the
Post Office of Ja-
maca, N. Y., under
the Act of March 3,
1879.

LAISVĖ

THE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

LAISVĖ—LIBERTY

Dukartsavaitinis

Dalis Queens apskrityje (N. Y.)	\$10.00
Kanadoje	\$10.00
Kitur užsienyje	\$12.00
Jungtinėse Valstijose	\$9.00
Pavienio egzemp. kaina	10 centų

PRICE 10c A COPY

No. 63

Ozone Park 17, N. Y. Penktadi., rugp. (Aug.) 5, 1960

METAI 49-ji

KRISLAI

Rašo R. Mizara

Premijuotas lietuviškas
filmas.Apie mūsų turistus.
Reikia darbuotis.

Pastabos.

Dėl ALDDL suvažiavimo.

Šios mėnesį Čekoslovakijoje įvyko kino festivalis, kur buvo demonstruoti ir aptarti filmai, gaminti daugelyje šalių.

Lietuva festivalyje taipgi dalyvavo. Ir Vilniaus studijoje pagamintas filmas, "Gyvieji didvyriai", gavo vieną iš trijų premijų!

Lietuvos jaunutei filmų pramonei šis įvykis — didžiulis laimėjimas. Džiaugiasi tuo kino darbuotojai, džiaugiasi visa lietuvių tauta.

Na, kai skaitytojus šis "Laisvės" numeris pasieks, JAV lietuvių turistų visa pirmoji grupė jau bus grįžusi iš Lietuvos.

Mėnuo prabėgo nematomai. Per tą mėnesį mūsų turistai važinėjo po Lietuvą, kalbėjosi su žmonėmis — giminėmis ir ne giminėmis. Jie patyrė labai daug. Tolydžio ir truputį pavargę, bet viešnagėje — dėl taip būva.

Čikagiečių turistų grupė praėjusį savaitgalį grįžo. Teko ir man kalbėtis su **Levuku Joniku**. Jis kupinas gerų nuotaikų. Jis džiaugiasi turėjęs progos pamatyti savo gimtąją žemę, suoliais kylančią ekonomikoje ir kultūroje.

Kai pirmoji turistų grupė bus visa sugrįžusi, tai antroji, susidedanti iš 39 žmonių, dar tebekeliaus po Lietuvą.

Organizuojasi dar viena lietuvių turistų grupė. Nežinau, kiek ten bus žmonių, bet žinau, kad ji išvyks rugpjūčio mėnesio gale.

Kaip matome, šiemet Tarybų Lietuvą bus aplankę daug Amerikos lietuvių.

Dabar, kai jie sugrįš, nemaža žmonių, jų draugų ir pažįstamų, apipils klausimais apie tai, ką jie Lietuvoje matė, ką girdėjo.

Vieni sugrįžusiųjų galės tai pasakyti mitinguose, atsistoję prieš publiką, kiti gal nedrįs "sakyti prakalbas" sąjėse. Bus gerai, jei jie asmeniškai papasakos apie mūsų tėvų kraštą, kuriame jie svečiavosi.

Melų apie Tarybų Lietuvą priešas skleidžia visokių. Juos reikia atmušti, melagius pastatyti "į atitinkamą jiems vietą".

Noriu padaryti pastabą mūsų korespondentams ir skaitytojams dėl tokio dalyko: žmogus suseraga, jei aplanko draugai ir bičiuliai, suramina, visai padeda.

Tuomet, žiūrėk, pasveikęs žmogus (arba korespondentas) rašo į laikraštį viešą padėką tiems, kurie jį ligoje aplankė. Dekodamas, jis arba jį dažnai įvardija visus laikus, savo žmoną, arba žmona—vyrą. Ir jiems dėkoja už laikraštį už aplankymą jo, jam sergant.

Man rodosi, tai jau per daug. Pagaliau, per laikraštį dėkoti savo vaikams už padarytą paslaugą nėra ir etiška.

Kubos liaudis ir komunistų įtaka

Havana. — Amerikietis korespondentas Tad Szulc pateikė visą eilę straipsnių apie Kubos liaudies revoliuciją, dabartinę jos santvarką, valdžios vidaus ir užsienio politiką.

Jis plačiai kalbėjosi su darbininkais, žemdirbiais, inteligentais, profesoriais, studentais ir valdininkais. Szulc sakė jiems, kad Kuba eina komunistų keliu. Jis jį tai girdėjo kubiečių atsakymą: "Jungtinių Valstijų spauda, valdininkai ir radijo komentatoriai visur mato tik komunistus ir komunistų". Kubiečiai atsakdami sakė, kad daug kartų jų premjeras Castro per radiją ir televiziją sakė, būtent:

"Ar mes todėl esame komunistai, kad norime pagerinti savo šalies žmonių gyvenimą? Ar mes todėl komunistai, kad norime, idant visi turėtų darbus, geresnes darbo sąlygas, didesnes algas, šalyje viešpatautų teisingumas, nebūtų vargo ir bado? Ar mes todėl komunistai, kad statome mokyklas, nutiesiame naujus vieškelius, statome žmonių gyvenimui namus, kovojame prieš tamsybę ir ligas, stengiamės pašalinti didelį jaunų žmonių mirtingumą? Ar

todėl mes komunistai, kad norime patys savo šalies reikalus tvarkyti taip, kad iš to turėtų liaudis naudos? Ir jeigu Jungtinėse Valstijose už tai mus vadina komunistais, tai lai vadina, tas mums nei kiek nenkenkia... Mūsų revoliucija yra liaudies revoliucija, žmonių revoliucija už žmonišką gyvenimą... Jungtinėse Valstijose sako, kad komunistai remia Kubos valdžios programą, taigi tame mes nieko blogo nematome, mes norime, kad ją remtų visi, įskaitant ir vyskupus".

Castro pareiškė, kad dabartiniu laiku užsienyje Kubos priešai veda atakas po priedanga kovos "prieš komunizmą". Jis sakė, kad tai yra kontrrevoliucijos obalsis.

Komunistų partija, kuri vadinasi Liaudies Socialistine partija, turi apie 50,000 narių, bet jos įtaka labai didelė. Net ir katalikų bažnyčios viršūnės nedrįsta ją pulti. Santiago de Cuba archiepykupas E. Perez Serates išleido aplinkraščių, kuriame šaukė, kad "komunistai, katalikų bažnyčios priešai", bet ir jis nedrįso pasisakyti prieš vyriausybės reformas, o kiti šeši Kubos archiepykupai prie jo neprisidėjo.

Vatikano popiežius keičia apeigas

Roma. — Popiežius Jonas XXIII-čias taikosi prie kitų religijų žmonių. Jis ir Vatikano Šventoji Kongregacija išleido patvarkymą, kad laike apeigų didžiajame penktadienyje nebūtų daroma priekiaštų žydams už Kristaus numarinimą.

Taipgi pakeitė apeigą perkristijant pagonis, žydus, musulmonus ir protestantus į katalikų tikėjimą. Per 360 metų tokie perkristijami buvo verčiami kartoti atsižadėjimą ir nupeikimą savo buvusių religijų. Dabar tokių apeigų jau nereikalau.

Būkime, draugai, kuklesni ir supratlyvesni.

Katrinios Petrikienės pastabas apie praėjusį Lietuvos Literatūros Draugijos suvažiavimą reikia turėti galvoje.

As taip pat manau, kad suvažiavimui laiko buvo duota per maža.

Tokios draugijos, kaip ALDDL, kuri yra mūsų kultūrinio darbo variklis, suvažiavimui reikėtų skirti mažiausiai dvi dienas. Jos reikalus svarstyti reikia ne pogrėičiu, o išsamiai, visapusiškai.

Kitas dalykas: man rodosi, ALDDL suvažiavimus reikėtų taikyti kartu su Lietuvos Mėno Sąjungos suvažiavimais, kadangi abidvi organizacijos turi nemažai bendrų reikalų.

JAV jau pasigamino lėktuvą "lėkštę"

Washingtonas. — Tik dabar JAV armijos ir karinio orlaivyno viršūninkai leido publikai parodyti paveikslus lėktuvų lėkštės ("sausser"). Lėktuvą "lėkštę" pagamino 1959 metais Avro Aircraft Ltd, Kanadoje ir tais metais jį išbandė.

Lėktuvas "lėkštė" turi besisukančius rato formoje sparnus, kurių pagalba sudaro iš oro "padušką", ir gali beveik stačiai nusileisti ir pasikelti. Dabar eina jo išbandymai.

Prieš keletis metų mūsų šalyje buvo daug pasakų apie skrajojantį "lėkštę", tai gal būti netrukus galėsime matyti jas skrajojant.

J. VALSTIJŲ LAKŪNAS PABĖGŲ Į KUBĄ

Havana. — Jungtinių Valstijų karinio orlaivyno lakūnas R. Sanchez Sararin, 26 metų amžiaus, atbėgo į Kubą. Jis sako, jog pasipiktino JAV pasikėsinimais prieš Kubą.

JAV aviacijos viršūninkai patvirtino, kad tas lakūnas yra dingęs iš Shaw orlaivyno bazės, South Carolina.

Leopoldville. — Jungtinių Tautų kariniai vyks ir į Katangos provinciją.

Daugiau žinių apie pirmąją lietuvių turistų grupę

Čia matome dalyvius Jungtinių Valstijų lietuvių turistų pirmosios grupės. Nuotrauką padaryta New Yorko orlaukyje jai išvykstant į Lietuvą 1960 m. liepos 7.

KABLEGRAMA

Vilnius. — Jungtinių Valstijų lietuvių turistų grupė, kuri Lietuvoje viešėjo tris savaites, rugpjūčio 1 dieną jau išvyko į Maskvą. Ten pabuvus tris dienas ji grįš į Jungtines Valstijas.

Iš aerostoties išvykstančius svečius išlydėjo gausus jų artimųjų ir Lietuvos sostinės gyventojų būrys. Palydėti svečius taip pat atvyko Lietuvos prezidentas Justas Paleckis ir Lietuvos Kultūrinių Ryšių su Užsienio Šalimis Draugijos prezidento narys Zenkevičius.

A. Vaivutskas

Tarybų Sąjunga visus kviečia svarstyti nusiginklavimą

New Yorkas. — Tarybų Sąjungos atstovai Jungtinėse Tautose įteikė savo valdžios laiška, kuriame kviečia visas 82 šalis svarstyti nusiginklavimo reikalus.

TSRS pakartoja tas prielaidas, dėl kurių pakriko viršūnių konferencija Paryžiuje, ir Genevoje dešimties valstybių konferencija. Kas dėl vykusios Genevoje konferencijos, tai ji sako, kad Vakarai, vietoje priimti aiškų TSRS nusiginklavimo planą, stengėsi pravartyti savo planą, kuris nevedė prie nusiginklavimo.

TSRS atmeta JAV pasiūlymą, kad rugpjūčio 15 dieną susirinktų Jungtinių Tautų komisija nusiginklavimo reikalais ir tą reikalą apsvarstytų. TSRS sako, kad ta komisija per 10 metų svarstė, bet iš to niekas

JAV unių vadai už unių draugiškumą

New Yorkas. — Po trijų savaitių buvimo Tarybų Sąjungoje sugrįžo devyni darbo unių vadai, jų tarpe E. Mazey, viršūninkas United Auto Workers 212 lokalo, Sidney Lons, Jack Spiegel, Sam Pollack, Ruth Levittoff ir kiti.

Jie sako, kad Tarybų Sąjungos unių nariai turi pilną kritikos laisvę, kad unių daugiau rūpinasi savo nariais, negu JAV unių.

Jie siūlo, kad būtų palaikomi draugiški ryšiai tarp JAV ir TSRS unių, kad vienu ir kitu unių nariai lankytųsi vieni pas kitus.

Lotynų kongrese buvo 1,000 jaunų delegatų

Havana. — Blanquita didžiuliam teatre įvyko Lotynų Amerikos jaunimo kongresas. Kongresą atidarė karininkas E. Guevara, Kubos finansų ministras.

Nepaisant reakcijos kenkimo, iš Lotynų Amerikos atvyko virš 800 delegatų, dalyvavo 160 kubiečių ir apie šimtas brolišku delegatų iš socialistinių ir demokratinių šalių.

Kongresas ėjo dvasioje už Lotynų Amerikos šalių išsilaisvinimą iš po užsienio kapitalizmo ir imperializmo diktato. Kalbėtojus lydėjo šūkiu: "Tegu gyvuoją Kuba... Jankės važiuokite namo!"

MAINERIAI SIUNČIA DELEGATŲ

Londonas. — National Union of Mineworkers siunčia delegatų komunistų W. Paynterį į Darbo Unių Kongresą. Darbo unių kongresas įvyks rugsėjo mėnesį. Tai bus pirmu kartu komunistas delegatas nuo 1949 metų darbo unių kongrese.

Belgradas. — Jugoslavija ir Kuba pasirašė prekybos sutartį.

Tarybų Sąjunga jau atmetė JAV notą

Maskva. — Tarybų Sąjungos užsienio ministras įteikė JAV atsavybei notą. Ji atmetė JAV aiškinimą, kad liepos 1 d. lėktuvas "RB-47" buvo nušautas virš Berenco jūros.

TSRS sako, kad tas lėktuvas šnipavimo sumetimais buvo virš jos teritorijos, neklaušė TSRS lakūno įsakymo nusileisti ir todėl buvo nušautas.

Kongo reikalauja išvartyti belgus

New Yorkas. — Lumumba, Kongo premjeras, įteikė aštrų laiška Jungtinių Tautų Saugumo Tarybai. Jis nepasitenkinęs, kad Taryba nesima griežtų žingsnių belgų armijos išvartymui iš Kongo.

Tuo gi kartu belgai, su kitų imperialistų pagalba, skaldo Kongo respubliką. Jie įsigalėjo Katanga turtingoje provincijoje. Dabar ta pat bando padaryti ir kitose provincijose ir jas atpėšti nuo Kongo.

Lumumba sako, kad jeigu Saugumo Taryba nesiims reikalingų žingsnių, tai Kongo ginklu pagalba išvartys belgus.

Sako, kad suėmė J. Valstijų šnipą

Maskva. — Ant Tarybų Sąjungos ir Irano sienos suimtas Jungtinių Valstijų šnipas, kuris padavė V. M. Slavnovą vardą. Jis bandė pereiti sieną į Iraną.

TSRS radijas sako, kad pas jį rasta du radijo siuntuvai, dirbtinių pasportų, išvogtų tarybinių dokumentų, ginklų ir įvairių šnipų vartojamų dalykų.

Detroitas. — 1960 metais buvo pagaminta 6,000,000 naujų automobilių. Šią savaitę išeis pirmieji modeliai 1961 metų.

Vėliausios žinios

Leopoldville. — Jungtinių Tautų kariniai daliniai eis į Katanga provinciją, nepaisant Belgijos protestų.

New Yorkas. — Po 25 dienų streiko Long Island geležinkeliečiai laimėjo algų pakėlimą.

Williamson, W. Va. — Norfolk ir Western Co. du traukiniai susimušė stotyje. Nelaimėje sužeista 54 žmonės.

Washingtonas. — Tarybų Sąjungos civilinio orlaivyno dešimt specialistų atvyko tartis įsteigimui tarybinių lėktuvų tiesaus susisiekimu tarp Maskvos ir New Yorko.

Taipei, Formoza. — Tai-fūno nelaimėje žuvo 130 žmonių ir 50,000 liko benamių.

Havana. — Kubos Cukraus Darbininkų Federacija šaukia viso pasaulio cukraus darbininkų suvažiavimą, 1961 metų kovo mėnesį.

Washingtonas. — TSRS atstovybė davė visas lakūno F. Powers žmonai, motinai ir tėvui vykti į Maskvą ir matytis su lakūnu.

Washingtonas. — JAV vyriausybė atmetė TSRS kvietimą, kad viršūnės dalyvautų Jungtinių Tautų Asamblėjoje ir svarstyti nusiginklavimo reikalus.

Bogota, Kolombija. — Čionai įvyko demonstracijos prieš JAV politiką Kubos reikalais.

New Delhi. — Indija pravedė vieškelį į Leh miestelį, Ladakha provincijoje. Tarp Indijos ir Kinijos eina ginčas už šią provinciją.

LAISVE LITHUANIAN SEMI-WEEKLY

PUBLISHED BY THE LAISVE, INC.

Published Tuesdays and Fridays, except in case of Holidays.
102-02 LIBERTY AVENUE, OZONE PARK 17, N. Y.

Entered as second class matter at the Post Office of Jamaica, N. Y.,
under the Act of March 3, 1879.

Established April 5, 1911 ROY MIZARA, Editor

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year \$9.00	Canada and Brazil, per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada and Brazil, 6 months	\$5.50
Queens Co.	\$10.00 per year	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co.	\$5.50 per six months	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Gyvas reikalas

NATIONAL MARITIME UNION prezidentas Joseph Curran su savo delegacija buvo nuvykęs į Tarybų Sąjungą. Delegacija aplankė visą eilę tarybinių miestų, kalbėjosi su daugeliu žmonių, net ir su premjeru Chruščiovu.

Ir po to Mr. Curran pasakė spaudos korespondentams:

—Pirmiau negu mes į Tarybų Sąjungą atvykome, jautėme reikalą, kad amerikiečiai unijistai siųstų savo delegaciją į Tarybų Sąjungą, o tarybiniai unijistai — į Ameriką. Dabar, kai mes čion esame, pajutome dar didesnį reikalą tokiam delegacijomis apsikėitimui.

Curranas pažadėjo, jog, kai grįš į Ameriką, jis ir kiti delegacijos nariai dar daugiau veiks, darbuosis, kad toks delegacijomis apsikėitimas būtų realizuotas. Jis sakė, jog bandys tuo reikalą įtikinti ir AFL-CIO vadovybę.

Curranas yra teisus. Juo daugiau amerikiečių unijistų nuvyks į Tarybų Sąjungą, o tarybinių unijistų — į Ameriką, tuo bus sveikiau. Be kitko, toks delegacijomis apsikėitimas labai daug pasitarnautų taikos reikalui.

Bet klausimas: ar AFL-CIO vadovybę pavyks jam ton pusėn pakreipti? Prezidentas Meany visą laiką buvo didžiausias priešas tokioms delegacijoms. Mums atrodo, jog Meany dar gali pradėti kovą prieš patį Curraną už tai, kad jis išdrįso į Tarybų Sąjungą vykti. Curranas, kaip žinia, yra vienas iš AFL-CIO vice-prezidentų.

Bet jūrininkų unijos prezidento žygis — geras žygis. Ilgainiui jis susilauks daug šalininkų visose JAV darbo unijose.

Portugalijoje

MAŽAI PASAULIS domisi Portugalija, o domėtis ja reikia. Portugaliją engia fašizmas. Žmonės ten kenčia baisią priespaudą ir škurdą.

Niujorkiško "savaitraščio" ("The Worker") korespondentas aną savaitę prisistatė savo laikraščiu žinių iš Lisabonos apie politinius kalinius. Žinios baisios.

Portugalijoje, kaip ir visose kitose šalyse, veikia Komunistų partija, nežiūrint visokių fašistinių represijų. Partijos Centro Komiteto narys Manuel Rodriguez Silva sėdi kalėjime jau dvidešimt metų! Manuel Mendes, kitas CK narys, taipgi įkalintas. Jiedu yra Fortaleza de Peniche kalėjime. Įdomu tai, kad Silva jau baigė savo kalėjimo laiką, kurį buvo nustatęs fašistinis teismas, tačiau valdžia visvien jo iš kalėjimo neišleidžia — laiko "saugumo sumetimais".

Korespondentas paduoda daug vardų ir pavardžių žmonių, esančių Portugalijos kalėjimuose. Tai vis politiniai kaliniai. Jų tarpe yra darbininkų, valstiečių ir inteligentų.

Iberijos pusiasalis — Ispanija ir Portugalija — tebevaivaita po fašizmo letena. Bet anksčiau ar vėliau liaudis ir ten laimės.

"Prezidentas atmes..."

SEKAMĄ SAVAITĘ susirinks JAV Kongresas nepaprastai sesijai. Ji bus trumpa.

Šioje sesijoje demokratai, kurie turi daugumą deputatų, sakoma, bandys pravaryti geresnių žmonių įstatymų, kad lapkričio mėnesį piliečiai balsuotų už demokratų kandidatus.

Projektuojama praveisti įstatymą, liečiantį seno amžiaus žmonių medicininę pagalbą aprūpinimą. Tokiam įstatymui Eisenhoweris priešingas. Ir jis pareiškė: jei Kongresas bandys tokį įstatymą praveisti, tai jis, prezidentas, jį vetuos, po juo nepasirašys.

Gerai, jeigu jis taip padarys, tai žmonės per rinkimus galės ir jo partijai špygą parodyti.

Labai gaila!

KUBOS PREMJERO Fidel Castro gydytojas patarė, kad jis padėtų viską į šalį ir ilsėtusi. Castro, kaip žinia, buvo rimtai susirgęs. Be abejo, Castro gydytojo patarimo klausys.

Labai gaila, kad taip įvyko. Castro turi didelę įtaką Kubos liaudyje ir visose Lotynų respublikose. Dabar, kai kapitalizmas bando revoliucinę Kubą pasmaugti ekonomiskai, Kubos liaudis tegali sėkmingiau prieš smaugėjus kovoti tik turėdama savo priešakyje tokius vyrus, kaip Castro.

Reikia manyti, kad Castro poilsis bus neilgas, ir jis vėl greit stos prie savo pareigų.

Ne koks palyginimas

RESPUBLIKONAI, laike savo praėjusio suvažiavimo, didžiavosi, kad, girdi, prieš 100 metų Čikagoje respublikonai buvo suvažiavę, ir nominavo prezidento vietai Abromą Lincolną.

Bet respublikonai pamiršta vieną "mažmožį": prieš šimtą metų respublikonų partija buvo pažangi, nes ji

Šienapūtė. Čia matome darbo pirmūnę Birutę Gečaitę Šilutės rajono Sakučių tarybinio ūkio pievose.

Kas ką rašo ir sako

APIE MIRUSIAJĄ JUZĘ BŪGIENĘ

Šių metų liepos mėn. 17 d. Scrantone mirė Juzė Būgienė-Strankūnaitė, įžymioji Lietuvos kalbininko Kazio Būgos našlė. Ji buvo gimusi 1882 m. Po Antrojo pasaulinio karo Juzė Būgienė su dukra Gražina atvyko į Ameriką.

Liudas Dovydenas rašo "Vienybėje" apie J. Būgienės gyvenimą ir nesekmes.

Tuojuo po savo vyro mirties, 1939 metais, Juzė Būgienė apako, prarado regėjimą. Taigi ji, atvykusi Amerikon, jos nematė. Bet vargo jautė užtenkamai!

L. Dovydeno žodžiais:

Atvykus į Ameriką vargo netrūko. Dukra, dirbdama siuvykloje, labai spaudė delnus, išsikurdama nuo adatos iki pastogės apmokėjimo. Būgienė labai rūpinosi atmokėti kun. M. Valadkai tūkstantį dolerių, kuriuos reikėjo užstatyti už ją aklą. Keletą kartų mane klausinėjo, ar labai sunku buvo paruošti dokumentus įvažiavimui, ar pajėgūs Gražina laiku atsilyginti. Jina traukėsi į savo vienatvę, rūpestinga kuo nors netikti prie žmogaus, žodžio, daikto. Laikrodysje valandas kukuojanti gegutė jai buvo pirmoji bičiulė po jos mylimos dukters. Sūnus Vytautas švedijoje ją pasiekdavo laiškais, ir jinai tesirūpino, kad jam gerai sekėsi, kad augtų anūkė ir būtų sveika...

Sunkus buvo senutės gyvenimas Amerikoje. Klaida buvo padaryta, kad vyko čia, kad nepasiliko tėvynėje. Ten būtų buvusi aprūpinta pensija, gyvenimas būtų jai buvęs pilnai užtikrintas. Pats L. Dovydenas primena:

Prieš pat mirtį Būgienė pasiekė gražiai tėvynėje išleisti jos "žmogaus" Kazio Būgos raštai. Šiltas redaktorių įrašas, dukros paskaitomi raštai giliai pradžiugino saulėleidžio metu. Reikėjo laukti beveik keturiasdešimt metų...

Labai gerai, kad senutė pasiekė jos vyro gražiai išleisti Tarybų Lietuvoje raštai. Jeigu ji būtų gyvenusi Lietuvoje, aišku, už juos būtų gavusi ir honorarą. K. Būga buvo labai žymus kalbininkas, ir jo palikti raštai Lietuvoje yra didžiai vertinami.

Dovydenas primena ir Būgienės laidotuves:

stoją už vergijos panaikinimą, o šiandien ši partija reakinė, monopolistinio kapitalo reikalus ginanti partija.

Kitas dalykas: Prieš šimtą metų Respublikonų partija prezidento vietai nominavo milžiną, o šiomet ta pati partija nominavo nykštuką.

Liepos vidurdienio tylioje kaitroje kapuose sustojo negausus artimųjų būrelis. Pro vinksnų šakas smeigėsi šviešios ruožai, pasiekdami karštą ir gėles. Opi tylą, Lietuvos vaikų paminklus pridengdama, supo moters kelionės paibaiga. Apkeliauvusi išstisus kontinentus, lydėjusi darbus ir troškimus vieno didžiausių pasaulio kalbininkų, tėvynės nelaimių išbėkšta iš savų takų — atsigulė angliakasių tarpe...

DEKOJA UZ SVEIKINIMUS

Tarybų Lietuvos dvidešimtmečio progą į Vilnių suplaukė lietuvių tautai labai daug sveikinimų.

Š. m. liepos 26 d. "Tiesoje" tilpo sveikintojams padėka. Skaitomą:

Ryšium su Lietuvos Tarybų Socialistinės Respublikos dvidešimtmečiu Lietuvos Komunistų partijos Centro Komitetas, Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumas ir respublikos Ministrų Taryba gavė sveikinimus iš visų broliškiųjų tarybinių respublikų, iš valstybinių įstaigų, įmonių ir žinybų, partinių bei visuomeninių organizacijų ir atskirų asmenų.

Lietuvos Komunistų partijos Centro Komitetas, Lietuvos TSR Aukščiausios Tarybos Prezidiumas ir Ministrų Taryba visos lietuvių tautos vardu nuoširdžiai dėkoja visiems, kurie atsiuntė sveikinimus, už šiltus žodžius bei širdingus linkėjimus Tarybų Lietuvos darbo žmonėms pasiekti naujų laimėjimų ūkinėje bei kultūrinėje statyboje, kojoje už tolesnį mūsų socialistinės Tėvynės suklestėjimą, už komunizmą.

TARYBŲ SAJUNGOS ALIEJAUS IŠVEŽIMAS

Washingtonas. — JAV aliejaus kompanijos susirūpino Tarybų Sąjungos aliejaus išvežimu į užsienį. Nuo 1955 m. jos aliejaus išvežimas tris kartus paauogo. 1959 met. ji išvežė 12,000,000 tonų aliejaus, vien į kapitalistines valstybes beveik 7,000,000 tonų.

Helsinkis. — Čionai vykta geografijos ir fizikos mokslininkų tarptautinis suvažiavimas. Dalyvauja virš 2,000 mokslininkų, jų tarpe 80 iš Tarybų Sąjungos.

Rojus Mizara

Atsakau į klausimus

—O ką ponas atsakys į Vinco Rastenio straipsnius?

Nežinau, kas per asmuo, kuris stato šį klausimą, — rasteninis jis, tyšliavinis, grigaitinis ar šimutinis? Visi jie tokie panašūs — kaip vandens lašai!

Nejaugi klausėjas mano, kad aš eisiu su V. Rasteniu, su Grigaičiu ar su Kardeliu į debatus, į polemikas. Rastenis — buvęs tautininkų (fašistų) partijos sekretorius, uolus smetonininkas. Jis — socializmo priešas. V. Rastenis — valdžios žmogus, gauna iš valdžios algą.

Lietuvoj gyvendamas, jis grynė fašizmą, čia jis tapo "demokratu" ir algą gauna už tai, kad visai puštų Tarybų Sąjungą, ypatingai Tarybų Lietuvą. Ir jis nekantriai laukia, kada Lietuvoj bus atsteigtas fašizmas.

Mano, kaip laikraštiniuko, pareiškė rašyti tai, ką Lietuvoje mačiau, ką patyriau, nežiūrint, ar tai kam patinka ar ne.

Rašydamas apie Lietuvos "rusinimą", V. Rastenis nupuolė taip žemai, kaip tūlas Jokūbas Stukas, Vilniuje buvęs porą dienų, o Kaune pusdienį. Stukas plepa:

—Lietuvos žmonės girti ir apdriškę; jie tyli, jie atsisako kalbėti dėl to, kad rusiškai nenori, o lietuviškai bijo...

V. Rastenis sako: —Lietuvą valdo rusai, lietuvių tauta rusinama...

Tai ką dabar į tai kas nors galėtų rimtai atsakyti? Argi visa tai ne žemiau kritikos?

Lietuvą pernai ir šiomet aplankė daug JAV lietuvių. Jie po Lietuvą plačiai važinėjo, su daugeliu žmonių kalbėjosi. Na, argi jie ką nors panašaus ten matė? Aišku, ne! Net ir architektas A. Varnas, vienybietis, neseniai buvęs porą dienų Lietuvoj, sturžijęs tokių dalykų, kaip V. Rastenis ir Jokūbas Stukas, nepasakoją, savo tautos nežemina!

Tik pagalvokime, jeigu Lietuvos žmonės būtų "girti ir apdriškę", jeigu jie būtų "rusų spaudžiami", tai argi jie būtų galėję taip greit atstatyti sugriautą savo šalį? Argi jie būtų pajėgę per taip trumpą laiką, lietuvių tautos kultūrą pakelti? Žinoma, ne! O lietuvių tautos kultūra, pati lietuvių tautos kultūra, pati lietuvių tautos kultūra, kaip niekad mūsų tautos istorijoje!

Jie šmeižia mūsų tautą visokiais būdais.

Juk net ir pasakojimas, biik Lietuvą valdą rusai, yra mūsų tautos žemina, nes už visus didžius pasiekimus, kuriuos mūsų tauta tarybinėje santvarkoje padarė, nuopelnai priskiriami rusams, ne lietuviams.

Jei rusai Lietuvos nevaldytų, pagal V. Rastenio samprotavimą, tai Lietuva neturėtų tiek daug aukštųjų, vidurinių ir septynmečių mokyklų, neturėtų tokios stambios pramonės, kokią turi, neišleistų tiek lietuviškų knygų, kiek išleisdžia, neturėtų tokių tvirtų meninių jėgų, kokias turi.

Aš nepaneigiu to fakto, kad Lietuvai rusų tauta labai daug padeda. Ne! Daug padeda Lietuvai Rusija, padeda Ukraina, padeda ir kitos tarybinės respublikos.

Tačiau už visus didžiuosius pasiekimus, kuriuos lietuvių tauta atliko, vyriausias nuopelnas priklauso patiems Lietuvos šeiminiškams, patiems lietuviams ir tarybinei santvarkai! Taip reikia į dalykus žiūrėti. Taip į juos ir žiūri kiekvienas, kuris nėra parsidavęs Tarybų Lietuvos priešams, kuris netunka melais ir šmežtais!

Arba pastebėkite jus, kokią V. Rastenio organas "Dirva" naudoja laikraštinių "etiką".

Kadaise turėjau pasikalbėjimą su vyskupu Julijonu Steponavičium Vilniuje. Pasikalbėjimas tilpo mūsų spaudoje; tilpo spaudoje ir mano su vyskupu Steponavičium nuotrauka, padaryta laike pasikalbėjimo Vilniaus vyskupijos kūrijoje. Tai ką padarė "Dirva"?

Mano su vyskupu pasikalbėjimą išsispausdino, o paveikslą, paėmusi iš mūsų spaudos, perkirto pusiau, vyskupą įdėjo, o mane atmetė.

Dabar tas pats laikraštis išspausdino paimtą iš Lietuvos spaudos fotonuotrauką, padarytą laike iškilnių, kai buvo paleista pirmoji Kauno hidroelektrinės turbina. Ten masėje žmonių stovėjau ir aš, ir pasitaikė stovėti tarpe M. Šumausko ir A. Sniečkaus. Ir taria "Dirva": Žiūrėkite, su kokiais žmonėmis Mizara stovi! Kiekvienam aišku, ko tautininkai siekia, tokią laikraštine etika naudodamiesi.

Lietuvoje būdamas, kaip laikraštiniukas, eju visur ir su visais kalbėjau: su darbininkais, su kolūkiečiais, su valdininkais, su inteligentija, su rašytojais, su mokslininkais, su pirčiupiečiais, su kunigais, su vyskupais. Su daugeliu ir nusitraukiau fotonuotraukas. Ar tai bloga? Ar tai nusidėjimas?!

Aišku, atsiras silpnapročių, kurie sakys, jog ne aš tiesą sakau, o V. Rastenis ir Jokūbas Stukas. Vienas glušas (kaž koks A. Rukas) net viešą padėką pasiuntė V. Rasteniui už tai, kad, girdi, jis padarė "drąsių atidengimų" apie tai, kas dabar Lietuvoje darosi! Bet gi aš, rašydamas apie Lietuvą, taikiau ne rukams, o galvojantiems žmonėms, kurie nori žinoti, kas Lietuvoje dedasi.

Tiek tematau reikalo apie tai pasakyti.

—Kuris miestas yra gražesnis — Vilnius ar Kaunas?

Abudu gražūs. Kaunas — buvęs laikinoji Lietuvos sostinė. Vilnius — dabartinė. Abudu miestai pramoningi, abiejuose yra daug aukštųjų, vidurinių ir kitokių mokyklų. Abudu turi garbingą praeitį. Bet kašangi Vilnius — Tarybų Lietuvos sostinė, tai jis šiandien ir yra tautos širdis ir galva. Vilniuje išėina centriniai dienraščiai, čia išėina žurnalai; čia knygų leidyklos; čia daug inteligentijos, nors, tiesą pasakius, nestokuoja jos Kaune, nestokuoja ir kituose Lietuvos miestuose bei miesteliuose.

Is kitos pusės, kaip buvo rašyta, Vilniuje gyvena daugiau visokių tautų žmonių. Vilnius — daugiatautis

miestas, Kaunas — lietuviškas.

Kaune, sakyčiau, nuo seniau yra pasilikusių daugiau "ponų" ir "ponučių"! Vilnius visuomeninės sudėties ir politinio subrendimo atžvilgiu labiau proletariškesnis. Kaune dažniau išgarsi "ponas", "ponia", "pamelė", o Vilniuje — "draugas", "draugė".

Stebint abudu miestus nuo kalno, Kaunas man atrodo įspūdingesnis, nes jis labai gražioje geografinėje pozicijoje stovi. Nedaug pasulyje yra miestų, esančių tokioje gražioje aplinkoje, kokioje yra Kaunas. Tiesa, Vilniaus apylinkės taipgi labai gražios, žavingos — kalneliai, miškeliai, gojeilai žmogų žavėtė žavi.

Kai aš pasakydavau niečiams, kad man atrodo Kaunas gražesnis už Vilnių, tai jie skeptiškai į mane pažvelgdavo. Bet kauniečiams toks pasakymas labai patinka.

Kauniečiai labai dideli savo mieste patrijotai. Nuvyk į Kauną, susitik su kauniečiais, tuojau jie tave arkaišys visokiomis sagutėmis, visokiais Kauną primenančiais simboliais.

Tarp vilniečių ir kauniečių vyksta it savotiškos varžybos dėl savo miestų. Panašiai, kaip Kalifornijoje tarp Los Angeles ir San Francisco. Ir tai gerai!

Kalbėjau su daugeliu žmonių Lietuvos žmonių dėl to, kaip, jų nuomone, kada nors bus didieji Vilnius, kaip didelis bus Kaunas. Jie man sakė, jog dažniau laiku vyrauja nusiistatymas, kad labai didelių miestų Lietuvoje nebūtų. Sako, kai Vilnius pasieks 300,000 tūkstančių gyventojų, tai ir užteks. Tą patį kalba ir apie Kauną.

Bet, va, kas ten gali būti: ilgainiui gali šitiedu miestai lyg ir susilieti. Tolis tarp jų nėra ilgas — rodosi, apie 100 kilometrų. Tuo ruožtu, kur eina tarp šių miestų vieškelis ir geležinkelis, vyksta statybos, auga miesteliai, statosi fabriškai. Net viešą padėką pasiuntė V. Rasteniui už tai, kad, girdi, jis padarė "drąsių atidengimų" apie tai, kas dabar Lietuvoje darosi! Bet gi aš, rašydamas apie Lietuvą, taikiau ne rukams, o galvojantiems žmonėms, kurie nori žinoti, kas Lietuvoje dedasi.

Tiek tematau reikalo apie tai pasakyti.

—Kuris miestas yra gražesnis — Vilnius ar Kaunas?

Abudu gražūs. Kaunas — buvęs laikinoji Lietuvos sostinė. Vilnius — dabartinė. Abudu miestai pramoningi, abiejuose yra daug aukštųjų, vidurinių ir kitokių mokyklų. Abudu turi garbingą praeitį. Bet kašangi Vilnius — Tarybų Lietuvos sostinė, tai jis šiandien ir yra tautos širdis ir galva. Vilniuje išėina centriniai dienraščiai, čia išėina žurnalai; čia knygų leidyklos; čia daug inteligentijos, nors, tiesą pasakius, nestokuoja jos Kaune, nestokuoja ir kituose Lietuvos miestuose bei miesteliuose.

Is kitos pusės, kaip buvo rašyta, Vilniuje gyvena daugiau visokių tautų žmonių. Vilnius — daugiatautis

MISKŲ GAISRAI

Washingtonas. — Nors JAV vyriausybė ir privatinės įstaigos per metus išleisdžia \$100,000,000 kovai prieš miškų gaisrus, be jų vis yra labai daug. 1959 metais buvo 105,000 gaisrų, kurių laiku išdegė 4,000,000 akrų miško.

Puikus LLD Suvažiavimas

Liepos 3 d., kaip 9 val. pradėjo rinktis į Broadwood viešbutį.

Kadangi kuopos savo išduose turi mažai pinigų, tai siūnčia tokius delegatus, kurie su mažais iškaš-kašiais apsieina. Ypatin-gai taip būna su iš tolimes-nių kolonijų delegatais. Buvo suvažiavimuose ir to-kių delegatų, kurie kelio-nės iškašcius patys paden-gia. Pav. iš Binghamtono, N. Y., keturios delegatės visus iškašcius pačios pasi-moka; buvo ir iš Norwood, Mass., trys, kurie dalį ke-lionės išlaidų padengė sa-vais pinigais. Tikiu, kad ir daugiau tokių buvo. Tai daro, žinoma, tik aukštai klasiniai susipratusieji...

Nors į LLD suvažiavimą atstovai pradėjo 9-ą valan-dą rinktis, bet oficialiai pirma sesija atsidarė biskp po dešimtos valandos. A. Matulis, nuramines susi-rinkusius, pasakė trumpą įvadinę kalbą ir pakvietė CK pirm. K. Petrikiene. Po dienotvarkės priėmimo buvo išrinktas prezidiumas: pirm. J. Kunca, jo pagalbininku A. Matulis, sekr. A. Kandraška; svei-kinimų, įnešimų, rezolucijų komisija: J. Mažeika, A. Karosienė ir K. Stanislo-vaitienė.

Pirmiausia savo raportą perskaitė K. Petrikiene, kuris buvo vienbalsiai pri- imtas.

Toliau sekė C.K. sekr. Jono Grybo raportas. Jis irgi viską turėjo smulkme- niškai susirašęs, todėl dau-giau skaitė, negu žodžiu pasakojo. Jo patiekto

skaitlinės rodė, kad LLD centras šiais metais finan- siniai neblogoi stovi.

CK kasierius P. Bechis sakė, kad Centro Komitete veikla eina sklandžiai.

Sekantis iš eilės raportas buvo ilgokas, visi atydziai klausė, nes tikėjosi išgirsti nuo žurnalo "Sviesos" re- daktoriaus Antano Bimbos, jog šis yra paskutinis apie žurnalo raportas. Daugelis nustebto girdėdami optimis- tiška kalbą: redaktoriui ne tik siūlo ant toliau leisti žurnalą, bet stoja už jo padidinimą, raštų pageri- nimą ir kreipiasi į visus plunksną galinčius vartoti, stoti į talką.

Trumpai raportavo K. Kilikevičius, svečias iš Ka- nados, apie lietuvių apšvie- tos reikalus. Be kita ko, jis sakė, kad kai kur reakcija darbininkiskai spaudai klydo veikti. Kreipėsi į amerikiečius "Liaudies Balsui" finansinės para- mos, sakydamas, kad jų laikraštis sunkiai verčiasi. Visi raportai vienbalsiai priimti.

Tai tiek iš raportų, ti- kių, kad jie visi tilps spau- doje.

Mandatų komisija (Anna Wellus) pranešė, kad gal- linėjų balsuoti yra 75 dele- gatai, o svečiams (jų buvo nemažai) suteiktas pata- riamas balsas.

Rojui Mizarai buvo leis- ta tarti žodį, temą pasi- renkiant, bet jis tuo tarpu atsisakė kalbėti, pasižadė- damas imti balsą tuomet, kai bus diskusijos apie kul- tūrinį amerikiečių lietuvių bendradarbiavimą su Tar. Lietuva.

Vincas Andriulis sakė, kad jis yra daug važinėjęs po visą mūsų plačią šalį ir patyrė apie esamą reikalą ir mažose lietuvių kolonijo- se vesti organizacinę darbą. Vincas barė tuos, kurie per daug skundžiasi serga devyniomis ligomis.

Po Andrulio kalbos iškil- o visokiais klausimais disku- sijos. Pirmiausia Centro Komiteto raportai apkalbė- ti; po tam trumpas perio- das palaivė pokalbių, o ci- nant prie pabaigos pirmo- sios sesijos smarkiai šnek- telėjome žurnalo "Sviesos" reikale.

Pirmoji LLD konferenci- jos sesija per J. Kunca už- daryta 1:10 valandą.

Sekmadienį gerų pietų negavome, nes viešbuty ir arti jo restauranai buvo uždaryti, tik keli "daine- riai" atviri. Na, rugių su dalge nekirtome (ir norint tokį darbą gauti būtų sun- ku, nes J.A.V. mažai rugių auklėjama), tai ir ma- žai užkandę su pakilusiu ūpu traukėme į paskutinę sesiją. Pusę po antros val- landos jau diskutavome knygų leidimo reikalus.

Centras rekomenduoja: — Lietuvoj parašytą ir išleis- tą Ragauskio "Ite, Missa Est!" ("Eikite, Mišios Pasibaigė"); antra, taip pat Lietuvoj atspausdintą — Mizaros "Žvilgsnis į pra- eitį".

Knygų leidimo klausimą diskutuojant net 16 delega- ta ūmė balsą. Galų gale prieita prie to, kad visą reikalą palikti CK, o jie, iš- klausę mūsų nuomones, iš- leis arba iš Lietuvos par- trauks knygas, kurios dau- gumai patenkins.

Planuose dėl LLD atei-

ties gerovės, man patiko sumanymai. J. Gasiūno, kad paėmus "Laisvę" ir "Vilnius" skaitytojų adre- sus eiti pas juos ir bandyti prirašyti prie LLD; Jono Grybo, kad nereikia kuopų vienyti, nes ko daugiau syki geriausiai dainavo. Merkiū anukė taipgi gra- žiai pašoko keletą baletu šokių. Aido moterų kvarte- to, Elenos Brazauskienės ir Augusto Iešmantos dai- nų buvo malonu klausytis. Gaila, kad iš tolimesnių kolonijų kai kurie delega- tai nesulaukė meninės pro- gramos išvyko į namus. Nežinia, kas juos išviliojo, nes rytojaus dieną buvo šventė. Atsimenu pora me- tų atgal Pittsburgh, Pa., suvažiavimą pittsburghie- tis aprašydamas priminė apie tai, kad neteko sveiči- amis parodyti gražių Pittsburgho kalnuotų ir u- pėmis išrašytų apylinkių. O iš Philadelphiajos pitts- burgiečiai pabėgo net kon- ferencijai nepasibaigus.

Abelnai, abu suvažiavi- mai buvo delegatės skait- lingi, įdomūs, gyvų disku- sijų pilni; taipgi nemažai gerų tarimų dėl veiklos praversta. Dabar belieka vi- sa tai, kas buvo diskutuo- ta ir nutarta, įgyvendinti. Manau, kad ir ne visi, bet dauguma tarimų bus rea- lizuota per sekančius du metus.

Ačiū filadelfiečiams už malonų mūs priėmimą; pagyrimo verti rengėjai, nes jų maža grupė atliko tokį didelį darbą. Asmeniškai dėkoju Adomaičiui ir mano kaiminkai iš Lietu- vos Mulokūtei už nakvynę ir už vaišes. Iš tikrųjų tu- rėjau įdomių pokalbių su

gumas, slaptėjo mokymo bei daraktorių klausimas tebėra beveik neištirtas. Be vieno kito taisyklomis straipsnio, be vienos kitos minties daugiau dar beveik nieko neturime. O metai eina, ir daugelis reiškinių, vis labiau apsidengia praetis šydu. Kadangi rašytų šaltinių šiam klausimui tir- ti mažai, tai svarbiausiu šaltiniu galėtų būti gyvieji žmonės, jų prisiminimai apie tai, kaip jie įgijo pir- mąsios mokslo žinias: kas juos išmokė, iš ko ir ko mokė, kaip ir kokių tikslu mokė.

Šiems klausimams tirti dar 1936 m. Šiauliu kraš- totyros draugijos "Aušros" muziejaus pedagoginis sky- rius buvo paruošęs anketą ir išsiuntinęs pradinį mokyklų vedėjams. Anke- toje buvo 43 klausimai apie daraktorių bei slaptasias mokyklas. Mokytojai buvo prašomi paieškoti savo apy- linkėse buvusį daraktorių arba senesniųjų žmonių, kurie papasakotų, kas bu- vo daraktoriai, kodėl, ku- riuo metų laiku, ko ir kaip jie mokė, kiek metų tie pa- tys vaikai mokydavosi ir ko išmokdavo, kas ir kaip mokyklas ir daraktorius iš- laikydavo, kaip į darakto- rius žiūrėdavo vietos žmo- nės, dvasininkai ir carinė valdžia. Nemaža šiais kla- usimais medžiagos pateikė mokytojai, bet ji iki šiol dar nėra pilnai išnagrinė- ta ir nemaža jos tebesaugo- ma Šiauliu kraštotyros mu- ziejuje. Tačiau dar daug ir daug reikėtų medžiagos rinkti, kaupti, kad būtų ga- lima teisingai ir pilnai tuos klausimus išspręsti.

Nors šiuo metu jau ne- daug tėra gyvų buvusių da-

tarpu svetainė prisipildė svečiais. Mark, Aido Choras iš New Yorko atvyko pil- dymui meninės programos. Nors visada aidiečiai ge- rai dainuoja ir veikalus bei operetes lošia, tačiau turiu pripažinti, kad ši syki geriausiai dainavo. Merkiū anukė taipgi gra- žiai pašoko keletą baletu šokių. Aido moterų kvarte- to, Elenos Brazauskienės ir Augusto Iešmantos dai- nų buvo malonu klausytis. Gaila, kad iš tolimesnių kolonijų kai kurie delega- tai nesulaukė meninės pro- gramos išvyko į namus. Nežinia, kas juos išviliojo, nes rytojaus dieną buvo šventė. Atsimenu pora me- tų atgal Pittsburgh, Pa., suvažiavimą pittsburghie- tis aprašydamas priminė apie tai, kad neteko sveiči- amis parodyti gražių Pittsburgho kalnuotų ir u- pėmis išrašytų apylinkių. O iš Philadelphiajos pitts- burgiečiai pabėgo net kon- ferencijai nepasibaigus.

Abelnai, abu suvažiavi- mai buvo delegatės skait- lingi, įdomūs, gyvų disku- sijų pilni; taipgi nemažai gerų tarimų dėl veiklos praversta. Dabar belieka vi- sa tai, kas buvo diskutuo- ta ir nutarta, įgyvendinti. Manau, kad ir ne visi, bet dauguma tarimų bus rea- lizuota per sekančius du metus.

Ačiū filadelfiečiams už malonų mūs priėmimą; pagyrimo verti rengėjai, nes jų maža grupė atliko tokį didelį darbą. Asmeniškai dėkoju Adomaičiui ir mano kaiminkai iš Lietu- vos Mulokūtei už nakvynę ir už vaišes. Iš tikrųjų tu- rėjau įdomių pokalbių su

gumas, slaptėjo mokymo bei daraktorių klausimas tebėra beveik neištirtas. Be vieno kito taisyklomis straipsnio, be vienos kitos minties daugiau dar beveik nieko neturime. O metai eina, ir daugelis reiškinių, vis labiau apsidengia praetis šydu. Kadangi rašytų šaltinių šiam klausimui tir- ti mažai, tai svarbiausiu šaltiniu galėtų būti gyvieji žmonės, jų prisiminimai apie tai, kaip jie įgijo pir- mąsios mokslo žinias: kas juos išmokė, iš ko ir ko mokė, kaip ir kokių tikslu mokė.

Šiems klausimams tirti dar 1936 m. Šiauliu kraš- totyros draugijos "Aušros" muziejaus pedagoginis sky- rius buvo paruošęs anketą ir išsiuntinęs pradinį mokyklų vedėjams. Anke- toje buvo 43 klausimai apie daraktorių bei slaptasias mokyklas. Mokytojai buvo prašomi paieškoti savo apy- linkėse buvusį daraktorių arba senesniųjų žmonių, kurie papasakotų, kas bu- vo daraktoriai, kodėl, ku- riuo metų laiku, ko ir kaip jie mokė, kiek metų tie pa- tys vaikai mokydavosi ir ko išmokdavo, kas ir kaip mokyklas ir daraktorius iš- laikydavo, kaip į darakto- rius žiūrėdavo vietos žmo- nės, dvasininkai ir carinė valdžia. Nemaža šiais kla- usimais medžiagos pateikė mokytojai, bet ji iki šiol dar nėra pilnai išnagrinė- ta ir nemaža jos tebesaugo- ma Šiauliu kraštotyros mu- ziejuje. Tačiau dar daug ir daug reikėtų medžiagos rinkti, kaupti, kad būtų ga- lima teisingai ir pilnai tuos klausimus išspręsti.

Nors šiuo metu jau ne- daug tėra gyvų buvusių da-

minėtai asmenimis, ir pas- juos iš New Yorko atvyko pil- dymui meninės programos. Nors visada aidiečiai ge- rai dainuoja ir veikalus bei operetes lošia, tačiau turiu pripažinti, kad ši syki geriausiai dainavo. Merkiū anukė taipgi gra- žiai pašoko keletą baletu šokių. Aido moterų kvarte- to, Elenos Brazauskienės ir Augusto Iešmantos dai- nų buvo malonu klausytis. Gaila, kad iš tolimesnių kolonijų kai kurie delega- tai nesulaukė meninės pro- gramos išvyko į namus. Nežinia, kas juos išviliojo, nes rytojaus dieną buvo šventė. Atsimenu pora me- tų atgal Pittsburgh, Pa., suvažiavimą pittsburghie- tis aprašydamas priminė apie tai, kad neteko sveiči- amis parodyti gražių Pittsburgho kalnuotų ir u- pėmis išrašytų apylinkių. O iš Philadelphiajos pitts- burgiečiai pabėgo net kon- ferencijai nepasibaigus.

Liepos 4 d. dar prieš de- vintą valandą važiavome pro šalį Independence Hall (J.A.V nepriklausomybės namas), kurio nepamatę negalėjome Filadelfijos ap- leisti. Su šių dienų valdiš- kų istaigų pastatais paly- ginus, tas namukas atrody- tų kaip nykštukas. Pama- tėt istorinį namą, linksmi lygiais plačiais vieškeliais ant riedančių ratų parsėdė- jom iki Bostono. Deja, dar užsukom į Olympia parką, Worcester, kur radom vie- tinios piknikaujant. Nusi- sėdėjus tris šimtus mylių važiuojant ne pro šalį buvo ir pašokti Dirvelio orkest- rui gražiai grojant. Teko šnektelėti ir laimingos ke- lionės palinkėti į Lietuvą vykstančiai Žilinskienei (buvusiai Janulienei). Tai- gi šnektelėję su keliais pa- žįstamais, suvalgę po ku- gelį, su dr. Repšiu laimin- gai pasiekė mūsų pamy- lėtą didmiestį Bostoną.

A. Kandraška

KUBOJE GYVENA 30,000 KINŲ

Havana. — Kuboje gyve- na virš 30,000 kiniečių. Kol šalyje viešpatavo Batistos diktatūra, tai Čiang Kai-še- ko agentai apgavinėjo ki- niečius. Bet dabar jie gau- na teisingų žinių apie Kini- ją, tai ir pasisuko į liaudies pusę. Kiniečiai nuoširdžiai talkininkauja su kubiečiais.

Pekinas. — Kinijos vy- raisybė rado papirusų dė- žutėse užsienio propagan- dos. Tos dėžutės buvo atga- bentos iš Hong Kongo ang- lų kolonijos.

Ašarinės bombos

Spaudoje dažnai skaito- me, kad kapitalistinių šalių policija prieš demonstran- tus arba streikierius varto- ja ašarų bombas.

Ašarų bombos, tai tik vie- na chemikalinių bombų rū- šių. Yra jų visokių, kurios keleriopai pavojingesnės už asarų bombas. Ašarų bom- bai sproguos pasiskleidžią baltos dujos, kurios erzina akis, iššaukia ašarojimą ir laikinai žmogų apakina. Bet iš jų sferos pasišalinus, akys atsigauna ir žmogus pasilieka sveikas.

Kai kada policija jas var- toja suėmimui kriminalistų, kurie užsibarikaduoja na- muose, arba numalšinimui sukilusių kalinių.

ZUVIS, KURI GALI NUSKĖSTI

Gal būt, mažai kam ži- noma, kad yra žuvis, kurios gali nuskęsti, kaip ir kiek- vienas gyvūnas.

Ši savotiška žuvis, turin- ti apie 20—25 cm ilgio, gy- vena mangrovinėse tanky- nėse prie upelių, įtekančių į tropikų jūras ir paprasčiausiu žuvu, jei ne išsprogdintos akys ir didžiuliai krūtinė- niai pelekai, suteikiantį jai originalią išvaizdą. Tai žuvis-šoklys.

Šoklys gali ilgą laiką iš- būti sausumoje be vandens, tačiau jis visiškai nepri- taikęs kiek ilgai išbūt vandenyje dideliame gylyje, ir gali ten žūti. Nors šis nu- oštabi žuvis ir moka puikiai plaukioti, kaip ir visos ki- tos, ji gali nuskęsti, kaip ir kiekvienas gyvūnas, gyve- nantis sausumoje.

Lietuvių raštingumo 19-me amžiuje klausimu

Carizmas engė rusų ir ki- tų Rusijos tautų liaudį poli- tiniu, ekonominiu ir kul- tūrinu atžvilgiais. Liau- dies švietimas XIX amž. ir iki pat Didžiosios Spalio so- cialistinės revoliucijos Ru- sijoje buvo labai žemas. Mo- kyklų tinklas imperijoje buvo retas, ir liaudies vai- kams ne tik aukštesnės, bet ir vidurinės mokyklos buvo neprieinamos, o ir pradinė mokyklą galėjo lankyti toli gražu ne visi vaikai. V. Le- ninas dar 1913 m., nagrinėdamas švietimo ministe- rijos politiką, pažymėjo, kad Rusijoje 1908 m. iš 1- 000 gyventojų buvo vos 46,7 mokinio. V. Leninas iš to darė išvadą, kad tie skaičiai rodo didelį Rusijos atsilikimą. Dar tamsesnė padėtis Rusijoje buvo XIX amž.; to amžiaus pabaigoje iš 1,000 gyventojų buvo vos 33 mokiniai.

Nagrinėjant lietuvių raš- tingumo XIX amž. klau- simą, susiduriama su aiškiai prieštarinčiais faktais. Tie- sa, čia remiamasi oficialia- ja statistika, kurį nepasi- žymi objektyvumu, yra gi- liai tendencinga, bet vis dėlto apytikrą vaizdą gali duoti.

Štai V. Formakovskis Ru- sijos pradinės mokyklos is- torijoje pažymi, kad 1896 metais pradinės mokyklos moksleiviai tesudarė tik 3 procentus visų gyventojų, kad 1,000 gyventojų teko viena mokykla. V. Forma- kovskis pateikia pradinį mokyklų ir moksleivių duo- menis atskirai kiekvienos gubernijos. Iš jų matyti, kad Kauno gubernija yra beveik paskutinėje vietoje.

Kauno gubernijoje viena mokykla teko 5,361 gyven- tojui, o 1 mokinys 107 gy- ventojams. Iš to ir daroma išvada, kad XIX amž. švie- timas Kauno gubernijoje buvo pats žemiausias euro- pinėje Rusijos dalyje.

Visai kitokį vaizdą at- skleidžia 1897 m. Rusijos gyventojų surašymas, kuris parodo, kad Kauno guber- nijoje raštingų gyventojų buvo 41,9%, o moterų raš- tingumas Kauno gub. bu- ninas dar 1913 m., nagri- nėdamas švietimo ministe- rijos politiką, pažymėjo, kad Rusijoje 1908 m. iš 1- 000 gyventojų buvo vos 46,7 mokinio. V. Leninas iš to darė išvadą, kad tie skaičiai rodo didelį Rusijos atsilikimą. Dar tamsesnė padėtis Rusijoje buvo XIX amž.; to amžiaus pabaigoje iš 1,000 gyventojų buvo vos 33 mokiniai.

Sugretinus šiuos duome- nis, kyla klausimas: kaipgi juos suprasti ir vertinti? Mokyklų duomenys parodo Kauno guberniją ir kitas lietuvių gyvenamas sritis, kaip labiausiai atsilikusias, tuo tarpu vis dėlto žymį da- lis gyventojų čia buvo raš- tingi. Iš kur tas raštingu- mas, jei mokyklų buvo tiek maža ir jei tik dešimtas vaikas lankė mokyklą?

Vieną būdingų liaudies vaikų mokymosi kelių pa- davė skulptorius P. Rimša garsiojoje skulptū- roje "Vargo mokykla," pa- rodydamas motiną prie ra- torijoje pažymi, kad 1896 metais pradinės mokyklos moksleiviai tesudarė tik 3 procentus visų gyventojų, kad 1,000 gyventojų teko viena mokykla. V. Forma- kovskis pateikia pradinį mokyklų ir moksleivių duo- menis atskirai kiekvienos gubernijos. Iš jų matyti, kad Kauno gubernija yra beveik paskutinėje vietoje.

Kauno gubernijoje viena mokykla teko 5,361 gyven- tojui, o 1 mokinys 107 gy- ventojams. Iš to ir daroma išvada, kad XIX amž. švie- timas Kauno gubernijoje buvo pats žemiausias euro- pinėje Rusijos dalyje.

vo vyresnieji broliai ir se- serys. Tokiu būdu XIX a. plačiausiai buvo paplitęs mokymas namuose, davęs pirmuosius raštingumo pradmenis.

Greta mokymo namuose daugeliu liaudies vaikų pir- muosius mokslo pradmenis suteikė vadinamieji darak- toriai. Tai savotiški "kaimo mokyklų mokytojai," kurie jau žinomi nuo XIX amž. pradžios ir kiek labiau pa- sireiškę XIX amž. antroje pusėje. Tie kaimo darakto- riai dažniausiai būdavo ma- žamoksliai, savamoksliai ar- ba šiek tiek mokėsi kokioje nors mokykloje. Kartais daraktoriai būdavo ir ker- džiai, kurie vasarą gyvu- lius ganydavo, o žiemą vai- kus mokydavo.

Ko mokydavo ir kaip mo- kydavo, kaip visas moky- mas buvo organizuotas?

Iš iki šiol turimų žinių daroma išvada, kad darak- torius pasisamdavo kaimo gyventojai, t. y. duoda- vo jiems visą išlaikymą ir kartais už kiekvieną vaiką mokėdavo pinigais arba na- tūra. Daraktorius vienas arba ir su visais vaikais ei- davo pakieimais, t. y. kai kur vaikai rinkdavosi visą laiką į tuos pačius namus arba kas savaitę ar kas die- ną neįsėdavo mokymosi vie- tą. Tai buvo daroma dėl dviejų priežasčių: pirma, kiemais keliaujančių mo- kyklą būdavo sunkiau su- sekti, o, be to, lengviau ją ir daraktorių išlaikyti.

Ko ir kaip mokydavo, šiek tiek galima spręsti iš to meto vadovėlių. Pagrin- diausiai vadovėliai buvo ele- mentorius, katekizmas ir

maldaknygė. Nors elemen- torius buvo tartum paren- gimas maldaknygėms skai- tyti, tačiau jau nuo pat XIX amž. pradžios elemen- toriuose randama pasaulie- tiško turinio straipsnelių. Nezabitauskio, Daukanto ir vėlesnių autorių elementor- iai turi tikslą išmokyti vaikus skaityti įvairias knygas, pažinti pasaulį. Sprendžiant iš XIX amž. pabaigos diskusijų, dėl elementorių bei jų kritikos, matyti, kad elementor- iams keliami taip pat pro- tinio lavinimo bei pasaulio pažinimo uždaviniai. Pa- vyzdžiu galėtume paminėti V. Kudirkos atsiliepinimą apie M. Brundzos "Lietu- višką Lementorių." V. Ku- dirka nurodė, kad geras elementorius bei knyga tu- ri lavinti vaiko protą, ug- dyti jo psichinę jėgą. Todėl elementorius, kaip ir poelementorių knygelė, kalba turinti būti gryna, skaitymo straipsneliai turi būti aiškūs, paprasti, leng- vai vaikui suprantami ir t. t.

Kad liaudis nesitenkino tik katekizmų ir malda- knygių skaitymu, rodė dau- gelis XIX amž. pabaigos ir XX amž. pradžios lietuvių pažangios veiklos fak- tų. Dar XIX amž. Prūsijoje buvo nemaža spausdinama pasaulietišku lietuviškų knygų, kurios plito lietuvių liaudies tarpe. Pasaulietiš- kos knygos padėjo arčiau susipažinti su rusų litera- tūra ir su revoliucine spau- da; tai padėjo ir "Iskra"i plisti Lietuvos liaudies tar- pe.

Tačiau XIX amž. raštin-

gumas, slaptėjo mokymo bei daraktorių klausimas tebėra beveik neištirtas. Be vieno kito taisyklomis straipsnio, be vienos kitos minties daugiau dar beveik nieko neturime. O metai eina, ir daugelis reiškinių, vis labiau apsidengia praetis šydu. Kadangi rašytų šaltinių šiam klausimui tir- ti mažai, tai svarbiausiu šaltiniu galėtų būti gyvieji žmonės, jų prisiminimai apie tai, kaip jie įgijo pir- mąsios mokslo žinias: kas juos išmokė, iš ko ir ko mokė, kaip ir kokių tikslu mokė.

Šiems klausimams tirti dar 1936 m. Šiauliu kraš- totyros draugijos "Aušros" muziejaus pedagoginis sky- rius buvo paruošęs anketą ir išsiuntinęs pradinį mokyklų vedėjams. Anke- toje buvo 43 klausimai apie daraktorių bei slaptasias mokyklas. Mokytojai buvo prašomi paieškoti savo apy- linkėse buvusį daraktorių arba senesniųjų žmonių, kurie papasakotų, kas bu- vo daraktoriai, kodėl, ku- riuo metų laiku, ko ir kaip jie mokė, kiek metų tie pa- tys vaikai mokydavosi ir ko išmokdavo, kas ir kaip mokyklas ir daraktorius iš- laikydavo, kaip į darakto- rius žiūrėdavo vietos žmo- nės, dvasininkai ir carinė valdžia. Nemaža šiais kla- usimais medžiagos pateikė mokytojai, bet ji iki šiol dar nėra pilnai išnagrinė- ta ir nemaža jos tebesaugo- ma Šiauliu kraštotyros mu- ziejuje. Tačiau dar daug ir daug reikėtų medžiagos rinkti, kaupti, kad būtų ga- lima teisingai ir pilnai tuos klausimus išspręsti.

Nors šiuo metu jau ne- daug tėra gyvų buvusių da-

raktorių, tačiau dar yra ne- maža vyresniojo amžiaus žmonių, kurie mokėsi pas daraktorius, pas savo moti- nas bei brolius ir seseris arba girdėjo apie kai ku- riuos daraktorius, apie jų mokymo būdą, jų pažiūras, jų santykius su vietiniais gyventojais ir kt.

Didžiulė Tarybų Lietuvos mokytojų armija galėtų su- kaupti daug medžiagos XIX amž. pradžios lietuvių raš- tingumui ir pradžios moks- lui teisingai nušviesti.

Vilniaus pedagoginio in- stituto pedagogikos kated- ra kviečia visus mokytojus, studentus ir kitą intelligen- tiją į talką šiai medžiagai rinkti ir kaupti. Rinkti ga- lima įvairiai: galima pasikalbėti su vyresniaisiais žmonėmis ir užrašyti, kur- kada ir kaip išmoko lietu- viško rašto. Reikia užraš- tyti, kas mokė (jei žinomas direktorius, užrašyti jo pa- vardę, išsilavinimą, amžių, kitą užsiėmimą, pažiūras, santykius su valstiečiais, kaip jis buvo išlaikomas ir v. t. t.); kaip mokė (iš kokių knygų, jei mokydavo moti- na ir kiti šeimos nariai, tai koks jų išsilavinimas, ko- kiais metodais, kokias prie- mones naudodavo, kiek mē- laisius trukdavo užsiėmimai, kiek valandų užsiėmimo užsiėmimai); ko mokė (skaitymo, rašymo, kate- kizmo ir kt.), koks tarp tų mokomųjų dalykų santykis, kokiomis kalbomis mokė: kokių vaidmenį tas mokymas suvaidino apylinkės gyven- tojų tarpe. Jei pavyktų su- tikti buvusį daraktorių, reikia smulkiai aprašyti vi- sia jo veiklą, duoti asmens charakteristiką, kiek gali-

ma daugiau gauti iš jo pri- siminimų apie visa kultūri- nę veiklą ir t. t., tiksliai nu- rodyti vietą, laiką ir kt. Reikia užrašyti kiek galima tiksliau visas objektyvias žinias, faktus, tiksliai nu- rodant kalendorinius duo- menis (vietą, laiką), atskirai pažymint abejojimus bei prielaidas.

Taip pat svarbu apra- šyti patį pasakotoją: pa- vardę, vardas, amžius, už- siėmimas, gyvenama vieta, kada ir kokiomis aplinky- bėmis vyko pasikalbėjimas ir t. t. Gali pasitaikyti ras- ti ir kai kurių mokymo priemonių: vadovėlių, sa- siuvinų, rašymo lentelių ir kt. Visa tai labai vertinga mokslinė medžiaga.

Už vertingus užrašus bei kitą medžiagą VVPI atsily- gins pagal susitarimą. Nė- ra abejonės, kad mūsų pe- dagoginė spauda mielai pā- skelbtų tokius pasakojimus platesnei visuomenei, kai kam gal pavyktu paruošti ir knygele. Tai būtų žymus mūsų žinių apie praeitį praturtinimas. Visą me- džiagą prašome siųsti Vil- niaus Valstybiniam peda- goginiam institutui. peda- gogikos katedrai. Bendrō- mis jėgomis daug galėtume padaryti. Tad išnaudokime kiekvieną progą.

Doc. J. Laužikas.

Washingtonas. — Vėliau- sias gyventojų surašinėji- mas rodo, kad keturios valstijos bendrai turi 54- 000,000 gyventojų. Jomis yra: New York su 16,600- 000; California — 15,530- 000; Pennsylvania — 11- 220,000 ir Illinois su 10,012- 000 gyventojų.

PASTABOS

Donald Hardage, išėjęs Texas valstijos krikščionių kolegiją ir buvęs ilgoką laiką Kristaus bažnyčios klebonu, dabar areštuotas ir kaltinamas, kad jis su kitais penkiais vyrais apiplėšė dvi didžiąsias maisto krautuves.

Apiplėšdami tas krautuves, jie pasigrobė apie \$30,000. Tai jau daug didesnis uždarbis negu bažnyčioje nuo savo parapijonų išmaldas renkant.

Hardage sako numetęs kunigystę todėl, kad iš almužnų esą sunku išsiversti. Turtiniai jo tėvai pasigailėjo kunigėlio, davė jam \$40,000. Bet ir tuos pinigų jis greit praradė.

Dabar jis kalėjime savo dievulio prašo, kad jis išlaisvintų buvusį kunigą iš "namų nevalios".

Argentinos federalinis teisėjas Leopoldo Isauralde Buenos Aires mieste patarkė, kad hitlerininkai Argentinoje turi 100 procentų saugią prieglaudą. Praėjus 15 metų nuo Antrojo pasaulinio karo pabaigos (karas baigtas 1945 m. geg. 9 d.), niekas Argentinoje gyvenančių hitlerininkų ir karo kriminalistų negali įstatymų pagalba paleisti ar bausti.

Simtai ir simtai aršių hitlerininkų gavo pasidiktatorių Peroną prieglaudą. Prie Perono valdžios jie be jokios baimės veikė, fašistinius ratelius susikūrė. Peronui susmukus, jie "pasišlėpė", viešai mažiau rodydavosi. O dabar, kai praėjo 15 metų nuo karo pabaigos, sakoma, jie galės pilnai išeiti viešumon.

Argentiničiai, atrodo, su tais kriminalistais turės nemažai nesmagumų. Jeigu Izraelis atiduotų žydų žudiką Adolfą Eichmanną Argentinai, kaip ji reikalauja, tai suprantama, kad ir jam nuo galvos plaukas nenukristų.

Metropolitano apdraudos kompanija teigia, kad per eitis metais apie du trečdaliai išmokėtų 527 milijonų dolerių apdraudų buvo išmokėta nuo širdies ir vėžio ligų mirusiųjų pašalpagavimams.

Širdies ir vėžio ligos, aišku, daugiausia žmonių nužudo. O kova prieš tai nėra tinkama. Valdžios įstaigos labai mažai tuo rūpinasi.

Jeigu Kongresas skirtų kovai su vėžio ir širdies ligomis nors 10 procentų tos sumos, ką skiria karo reikalams, suprantama, toms ligoms būtų pastotus kelias ir daug gyvybių išgelbėta.

Nacionalinis Komunistų partijos sekretorius Benjamin J. Davis teisme laimėjo leidimą važinėti automobiliu.

1959 metų balandžio mėn. B. J. Davis bandė gauti automobilio važinėti leidimą, bet leidimų komisionierius J. P. Kelley atsakė jam išduoti pasiremdamas tuo, kad B. J. Davis, kaip komunistas, buvo persekiojamas ir kalinamas, o išėjęs iš kalėjimo nepamainė savo idėjų, pasiliko komunistu.

Davis buvo priverstas eiti teisman, kur jis ir laimėjo. Davis teigia, kad jo laimėjimas yra dar viena visis makartizmo karstui.

Tarybų Sąjungos garsusis muzikas Sviatoslav Richter pasirodys su koncertu New Yorko Carnegie Hall spalio 19 d.

Paskui jis važinės su koncertiniu maršrutu, kuriame bus išpildyti 25 koncertai Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje.

Daugiau ir daugiau žymių tarybinių menininkų apsilanko Amerikoje, o iš čia nemažai amerikiečių menininkų keliauja po Tarybų Sąjungos miestus.

Kultūrinių jėgų pasimainymas yra naudingas tiek Tarybų Sąjungai, tiek Amerikai.

Pietų Kinijoje esanti tautinė mažuma, Cuang vadinama, niekad neturėjo savo alfabeto (rašyto žodžio). Septyni milijonai žmonių kalbėjo savo prigimta kalba, bet jokių ta kalba raštų nebuvo.

Dabar Kinijos valdžia pagalbėjo sudaryti tai tautai alfabetą (abėcėlę), atitinkantį mokyklą, spausdina laikraščius ir knygas. Žmonės noriai mokosi. Maži, snaugė ir seniai lanko mokyklą.

Čiang Kai-šekiui valdant Kiniją, toji tauta buvo politiniai, ekonominiai ir kultūriniai pavergta. Liaudiška Kinija jau atidarė plačias duris į pasaulį, suteikė autonomines teises savo reikalus tvarkyti.

Vakarų Vokietijoje išeinamas šovininis žurnalas "Bild Zeitung", niekindamas Kongo respubliką, viename numeryje rašo: "Juo dieji sukilėliai medžioja ir žagina baltas moteris". Šovnininės propagandos ir kituose leidiniuose matosi. Ir niekas tokiai propagandai kelio nepastoja.

Ko gero galima tikėtis iš tokios šalies, kurios valdžioje ir kitose viešose įstaigose pilna hitlerininkų, baltųjų šovinistų, kurie kitos rasės ar tautos žmonių baisiai neapkenčia.

Grikis
Tripolis. — Libija reikalauja Irano, kad atšauktų Izraelio pripažinimą,

Lietuva paveiksluose

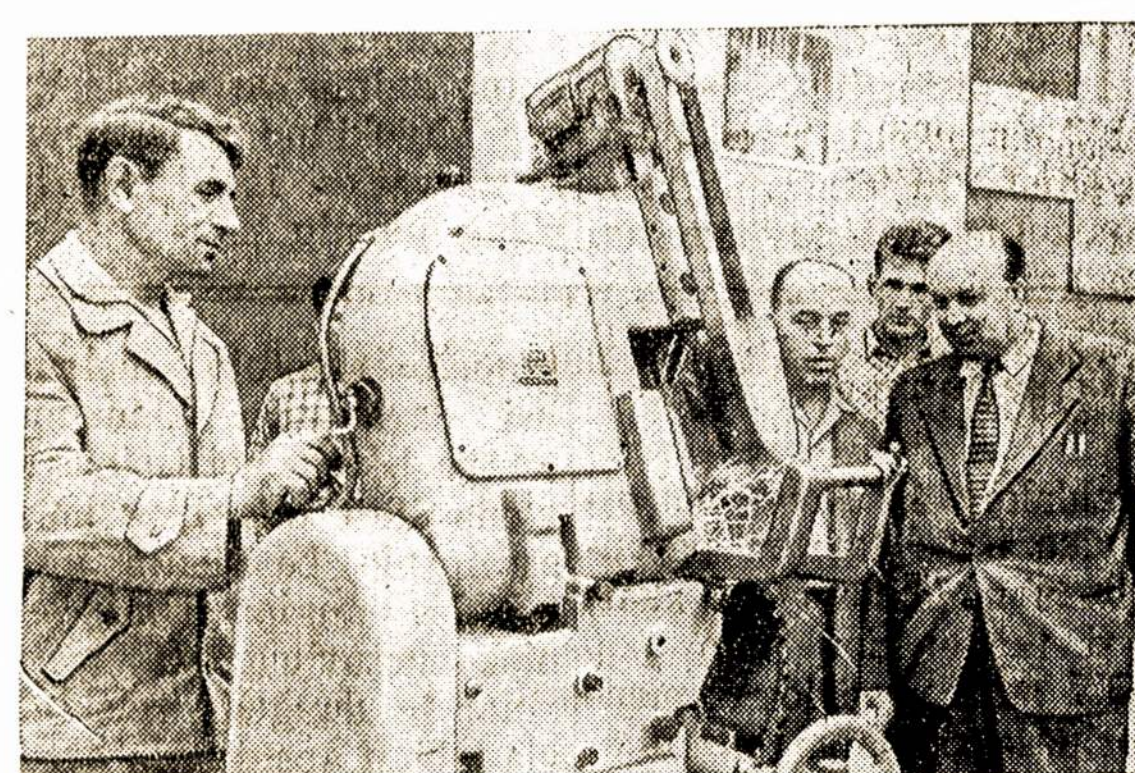

Vilkaviškyje įvyko moksleivių spartakiada. Varžybose vidurinių mokyklų tarpe pirmą vietą iškovojo Vilkaviškio S. Nėries vardo vidurinės mokyklos sporto kolektyvas.

Nuotraukoje: rajono liaudies švietimo skyriaus vedėjas Starolis įteikia taure spartakiados nugalėtojams — Vilkaviškio S. Nėries vardo vidurinės mokyklos sporto kolektyvo atstovams.

Aštuntoji Kėdainių rajono Dainių šventė. Pasirodo patys jauniausieji — 2-osios vidurinės mokyklos mokinių choras. Jam vadovauja mokytojas V. Vaičekauskas.

Sėkmingai praėjo Čekoslovakijos pramonės paroda Vilniuje. Ši paroda prisidėjo prie tolesnio Tarybų Sąjungos ir Čekoslovakijos tautų draugystės stiprinimo, padėjo užmegzti tampsniu ryšius tarp Čekoslovakijos ir Tarybų Lietuvos pramonės darbuotojų.

Nuotraukoje: lankytojai prie "Technoeksporto" firmos eksponatų.

Lietuvos peizažas. Su valtelėmis...

Šieno pjovėjų laivandėlė pailsi prie šieno pakrauto sunkvežimio (Šilutės rajonas, Sakučių tarybinis ūkis).

J. Kaškaitis

Su mūsiškiais ekskursantais

(Specialiai "Laisvei")

Teko man didelis džiaugsmas susitikti ir iš naujo susipažinti su mūsiškiais amerikinais ekskursantais. Šią išimtinai ženklingą Tarybų Lietuvai vasarą viena paskui kitą pribuvo net keturios ekskursijos. Visos atskubėjo pirma mano laukiamo laiko. Tai jau taip ir turėjo būti. Sitokių ekskursijų inžinieriai taip jau suplanavo, kad būtų galima visus atitinkamai aprūpinti ir aptarnauti.

Aišku, visų keturių šitų išvykų didžiausias tikslas ir geismas buvo savo akim paragėt, savo ausim pasiklausyt, kaip atrodo mieloji tėvų šalė, kaip kruta jų giminės ir jaunų metų draugai, kaimynai, bičiuliai.

Su daug kuo iš mielijų ekskursantų gavau pasimatyti, nors ir trumpai pasišnekėti. Kokius jie gavo išspūdžius, matėme iš gausių pranešimų Vilniaus laikraščiuose, iš gausių foto nuotraukų, iš reportažo. Visi stebėjosi savo tėviškės grožiu ir pažanga, didžiuoliais pasiketėmams geroj pusėn, tiesiog neatpažįstamu naujuoju gyvenimu, su kurtu per trumpą 15 metų laikotarpį, kai barbarų nuteriota šalis kėlėsi iš griuvėsių.

Kaip jau gražiai įsikūrę tarybinis pilietis, jau spėjęs šur tur pabūvoti savo tėviškėje, o daugiausia žilajam Vilniui, važinėti žiūrėti kartu su ekskursantais negavau, jei neskaityt gražaus su visa pirmąja grupe pasivaikščiojimo po istorinį Gedimino kalną.

Laikė to pasivaikščiojimo ir susitikimų Vilniaus viešbuty man ir teko susieiti su čikagiečiais ir detroitiečiais. Lengvai atpažinau jaunuoliškai nusiteikusį ir visada kupiną jūmorą ir išdaigų mūsų brolių žemaitėlių Leonuką Joniką. Ir gražiai pasišnekėjom. Optimistas, akylas gyvenimo stebėtojas ir įvykių teikėjas aiškintojas. Jis vis tave gribtelės, durstelės kokia juokinga taiklia pastaba ir mandagiai žemaitiškai paglostys. Tai vienas "Vilnies" redaktorių.

Kai prisistatė Jokūbas Pauliukas, man tuoj pasirodė kas tokio pažįstamo jo išvaizdoj. Nagi čia esama anų gerų metų smarkuolio Zalduko. Suvyrėjo ir šaunią draugę isigijo "Vilnies" administratorius. Abu gerai atrodė.

Lengvai atpažinau mūsų scenos bei teatro veikėją K. Budrį: vis toks pat stamantrus, stambus čikagietis. Nesunkiai atpažinau ir V. Viešį (su pridėku Dubendrį): atrodė guvus, energingas, pilnaviduris vyras. Papasakojo apie mūsų visų mielijų ligonį Pruseiką, savo rūšies fenomeną. Kaip ir Beethovenas, nepasiduoda rūsčiam likimui, gajvališka ir gyvybingai veržiasi pirmyn. Skaito, rašo, kuria. Jei kas atėjo aplankyti — na, tai dėkui ir eik sau, netrukdyk man rašyt... Tai atributas herojo.

Gerai nusiteikęs ir šauniai atrodė daktaras Alg. Margeris. Plačiamatis, platus masto vyras, rašytojas, veikėjas, kolega, draugas. Gerai ir maloniai pasišnekėjom.

Iš mielosios M. Vasiliau-

skienės sužinojau, kad tai ji išauklėjo mūsų visų gerbiamąją jaunuolę veikėją Pranutę Jurgilaitę, man gerai pažįstamą nuo jos jaunų metų. Garbė ir padėka draugei Vasiliauskienei. Detroitietė N. Astrauskienė man irgi buvo nepažįstama: tik dabar kiek susipažinom. Taip pat ir su drauge J. Kasko: dažnai matyta laikraščiuose, visur veikli, energinga ir ryžtinga draugė. Lengvai atpažinau ir buvusiąją kanadietę P. Malinauskienę: vis tokia pat žviritri, šmaikšti aktorė, veikėja.

Žinoma, atpažinau draugę Al. Petronį: tai krūva vyro, vyras iš stomens ir iš liemens. Vis gyvė Vilniaus švarumą, gražumą. Nors trumpai susipažinom su J. Zalga, M. Tvaskiene, O. Mockiene, nors iš tolo dar su vienu kitu.

Tai pirmoji grupė. Antroji grupė — niujorkiečiai, rytiečiai. Čia jau gerų pažįstamų ir artimų draugų krūvelė. Jų tarpe net ir iš Kalifornijos buvo M. Ballioniūtė-Striauskienė ir Ks. Karosienė-Baltrūnaitė. Kaip miela buvo nors trumpai paminėti jų nepatįstamą vaishingumą, svetinumą anais 1946 m., kai man teko važinėti po Tekso ir Kalifornijos kraštą. Abi mielosios draugės atrodė puikiai, šauniai.

Gražiai atrodė ir žviritriai nusiteikusios Ievutė Mizarienė ir N. Buknienė. Visur puikiai atsirekomendavo, pačios gavo išspūdžių ir kitiem darė išpūdžius. Panašiai ir M. Zeikienė (tai pirmiau Vilsonienė) ir El. Žilinskienė (pirmiau Janulienė). Vis tebėra tokios jaunuoliškos, vikrios, veiklios. Taip ir reikia, taip ir pritinka.

Na, o kaipgi su Lucyte Rauduviene, su K. Rušinskienė? Jos vis tokios pat jaunuolės ir išvaizda ir dvasia. Daugelis ir jas paulyd smalsiais žvilgsniais. Energinga tebėra ir M. Jukienė: dėkui už gerus linkėjimus nuo Jono ir nuo sūnaus Henrio.

Draugas J. Grybas žiba su jaunuoliška energija: tai tikrai energingas dainos bei scenos mėgėjas, darbuotojas. Beveik lygiagrečiai atrodė ir K. Čiurlys, gerai susikonservavęs veikėjas. Nepasiduoda laiko bėgimui ir mūsų vajininkas A. Stripeika: malonūs vyras!

Na, ką besakyt apie asmeniškų mielus draugus ir bičiulius, kaip S. Veckys, P. Rainys, P. Venta. Kaip malonu buvo pasimatyt, pasišnekėt, susipažint su Rainio šauniaisiais giminaičiais, čia pat vilniškiais. Draugės Anelės Rainienės sesuo Julė taip panaši visa kuo, sakytum—dvyntė. O kokie šaunūs abu gydytojai: jos sūnus ir jo žmona. Miela bus susieiti dažniau!

Malonu man buvo gražiai pasikalbėt su L. Bekešiene, prisiminti jos svetimą Ročesterio koloniją su būriais tokių šaunių veiklių draugų ir draugų.

Gal daugiausia teko pasikalbėti su mieliaisiais binghamtoniečiais J. ir K. Vacekuskais. Tikrai nuo-

širdūs draugai ir bičiuliai, tikri draugai ir tkri darbuotojai, veikėjai.

Pittsburgiečius draugas P. Imbrą ir J. Putriką prisiminiau, kaip seniau matytus, per LDS seimą jų mieste. Atrodė stambūs vyrai. Tik iš tolo teko paragėt dar vieną kitą tos grupės draugą.

Trečiojo grupėj buvo kanadiečiai. Vargiai būčiau atpažinęs kelias mielas drauges, tik trumpai matytas laike mano prakalbų Montrealo ir Toronto miestuose. Artimiaus pažinojau brangiąją draugę Petrytę Matulaitytę-Kisielienę, tai ir ši kartą malonu man buvo šen ir ten pabuvoti ir pasikalbėti. Energinga ir gražiai atsirekomenduoja mieloji draugė Kisielienė. Visos gerosios kanadietės davė man gerus linkėjimus nuo draugų Ylų, Janauskų, Kilikevičiaus — "Laudies Balso" vedėjų.

Didelis man buvo siurprizas ir malonumas pasikalbėti su keliais šauniais ekskursantais iš Didžiosios Britanijos, tiksliau — iš Škotijos. Draugas Mocevičius jau 70 m. amžiaus, o atrodė bent dvidešimčia metų jaunesnis. Visą gyvenimą buvo angliakasy. Gerai atrodė ir jo dukterė: sakė turinti sūnų universiteto studentą.

Labai įdomiai atsirekomendavo ir kitas Škotijos lietuvis, J. Virbickas, geras Lietuvos patriotas ir geras Škotijos žinov. Oho, kaip skambiai jis padeklamavo Škotų dainias Roberto Bernso eiles — ir škotiečiai ir lietuviškai ir rusiškai. Gyvė Aleksio Churgino vertimą, padarytą iš R. Bernso. Tikrai žvalus ir idomus vyras draugas Virbickas.

Ateidinėjau bent kelis kartus į Vilniaus viešbutį, vis norėdamas dar su kuo susieiti, — deja, mielieli ekskursantai vis važinėjo, skubėjo kuo daugiausia į gyvį išpūdžių iš brangiosios tėviškės.

Man asmeniškai ilgam ilgam pasiliks atminty ir širdy mano brangiųjų draugų ir draugų veidai, išvaizda, pasikalbėjimai. Manau, su kai kuriais dar teks ir vėl ir vėl susitikti. Turime gražaus laiko, kuris virsta į mūsų pusę, į pažangos pusę.

Brighton, Mass.

"Laisvėje" iš liepos 22 d. t. l. p. E. Bekevičienės padėka. Ten vardas buvo padėtas Elena, o turėjo būti Elenora Bekevičienė.

Waterbury, Conn.

Šiuomi primename Connecticuto lietuviams, kad neužmirštų, jog jau už ketelios dienų įvyks "pietūs po medžiu" rugpiučio 7-tą, pas Stanislovačius. Važiukite Route 69 iki Prospect, Conn. Paeškokite Summit Road, pro Texaco Gas Station po kairę, važiukite į Dead End, iš kurio prasideda Stanislovačių "driveway".

Komisija

Kalbink užsirašyti Laisvę tuos, kurie jos dar neskaito.

WORCESTER, MASS.

Meno apskrities konferencija buvo skaitlinga

Liepos 24 d. Worcesteryje meno Antros apskrities konferencijoj dalyvavo gera menininkų atstovybė. Seniai reikėjo tokios konferencijos. Mat, jei namo ar ūkio nepržiūri, tai pradeda aplūsti, nykti ir paskui nelengva atsteigti į normalią padėtį.

Retėjant kolonijų veikėjams, labai sušlubavo mūsų veikimas, o silpnėjęs kolonijose veikimas visiška mirė ir nėra vilties jį prikelti. Bet gal daugiausia nukentėjo tai menas. Tik vienoj Mass. valstijoje iš aštuonių chorų liko tik Montello Vyrų choras ir Worcesterio Aido choras. O visoje apskrityje vos trys chorai.

Ir tarpe likusiųjų pastaraisiais metais nebuvo gera santaika. Manau, jog šioje konferencijoj visi trūkumai išsilygino ir ateityje viskas eis sklandžiau.

Konferencijoj plačiai buvo apkalbėta, kad vargiai senus dainininkus bus galima įtraukti į veikimą. Viskas, ką turime daryti, tai turinčias meno spēkas palaikyti kiek tik galima. Visi menininkai nusiskundė, kad tiek daug reikia pasisvesti iki išmoksti dainas, arba susimokinti veikalą, ir tik savo vietiniams padainavus ir vėl iš naujo mokytis naujas dainas. Jei taip ilgiau tęsis, tai ir dabartinės meno spēkos savaime pranyks, *kas veiks, jog tai būtų paskutinis smūgis visam pažangiam judėjimui.*

Kaipgi iš tikrųjų dabar mes Naujojo Anglijoj stovime? Meno atžvilgiu, mes neskaitymingi, bet galime pasidžiaugti, jog aukštai stovime ir publikos mylimi. O kas liečia kolonijas, tai ir nėra taip bloga, kaip vietiniai kolonijų veikėjai mano. Nors mirtis labai praretino veikėjus, tačiau dar liko po keliolika kiekvieno kolonijoj. Kurios mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo, tai mes nebeprisakysime, bet kuriuos pritrėnkė reakcija, jokiū būdu mes neduosime jiems ramybės, iki jie vėl nepradės veikti kaip veikė. Kolonijų veikėjai neturi jokios prasmės pasitesinti,

jog jie neturi svetainių su pastoliais ir estradomis — to nebūtinai reikia. Kas buvote šį metų Lawrence pikniku, tai matėte, kiek Montello Vyrų choras užėmė vietas ir kaip juos publika pamylėjo. Tą galima pasakyti ir apie spaudos pikniką Montelloje. Čia programą pildė Worcesterio duetas Jonas Sabaliauskas ir Onutė Dirvelienė. Jų dainas publika taip pamylėjo, jog nenorėjo juos paleisti nuo pastolio.

Argi iš tiesų tokiose kolonijose negalima surengti meninės programėlės, kaip So. Bostonas, Lawrenceus, Waterburis, New Havenas ir mažesnės kolonijos? Jei juos kas taip mano, tai labai klysta ir toks turėtų paimiti pavyzdį iš Stoughtono moterų. Jos jau per du metus surengė vakarienes ir buvo parsikvietę Montello vyrus padainuoti. Per abu sykius viskas sklandžiai išėjo ir nėra abejonės, kad jos ir toliau savo parengimuose turės meninę programėlę. Kąžin kodėl pastarujuoju laiku ant kolonijų veikėjų užėjo kapitalistinė manija. Kuomet jie ruošia kokią pramogėlę, tai nekalka apie publikos patenkimą, bet kaip padaryti kuo daugiausia pelno. Na, jeigu daug darbo, o pelno mažai, tai ir neapsimoka ir pradėti. Žalinga klaida.

Kaip šioje konferencijoje paaiškėjo, Hartfordo Choras dar gana skaitlingas ir finansiniai tvirtas. Montello Vyrų Grupė skaitlinga ir nevisai blogai su finansais, o kas džiugina, tai tas, kad visi vyrai labai sumartinai dirba ir pasišventę važiuoti, kur tik juos kviečia. Duetas Rožė Stripinis ir Vincas Juodeika aukštai iškilę mene ir draugiškai sugyvena. O ką ir ir kalbėti apie Worcesterio menininkus. Neskaitant dueto, Jono Sabaliausko ir Onutės Dirvelienės, jie turi stiprią jėgą ir pereitais metais jie suvaidino kelias vertingas operetas. Beje, jie mano "Išėvių" dar pakartoti ir šį metų. Nepadarys kolonijos klaidos, jeigu ir vėl juos parsikvies pakartoti "Išėvių".

Kas liečia mūsų mokyto-

jus, tai reikia pasakyti tik tiek, jog visi trys geri muzikos žinovai ir labai nuosirdūs žmonės. Jeigu ne jie, tai mūsų menas būtų miręs — *mes lenkiame galvas prieš juos!*

Men. Aps. pirminkas,
J. Petrus

Plymouth, Pa.

LDS ir LLD kuopų gegužinė, kuri įvyko Kazlauskų-Majauskų farmukėj, 17 d. liepos, puikiai pavyko. O pavyko todėl, kad turėjome gražių svečių bei draugų ir simpatikų iš tolimų ir artimų vietų. Iš Minersvilles draugas Senkus su savo draugais ir iš Frackvilles A. Zalenka, rodos, pirmu kartu čia su mumis dalyvavo. Iš Binghamton, N. Y., draugai Mačiukai su draugais Navalinskais ir Kireilais. Iš Shenandoah draugai Naravai ir Motu. Iš Scrantono, keturios automašinos—Genys, Yanušaitis, Pėstininkas ir Valukai — dalyvavo šiame piknikelyje. Iš Pittstono keturios mašinos: Valinčius, Rauduvė, Grušelioniai ir Liskevičiai su dėde A. Globičium iš Kearny, N. J. Na, ir plymouthiečiai su wilkesbarriečiais. Beje, tolimiausios viešnios buvo, tai M. Navickienės sesutė, Ona Dikstra iš Miami, Fla., ir jos dukrelė Nancė ir antikė iš Chicago, Ill. Taigi, kaip matote, ši mūsų gegužinė buvo sudėtinga iš daugelio tolimų ir artimų vietovių, o ta proga ir daug naujų pažinčių buvo. O gal ir dėl to, šis piknikutis pasekmingas buvo, nes vieni kitus draugiškai ir linksmai vaišino.

Taigi, širdingai dėkavajame svečiams, draugams ir simpatikams. O likęs pelnas bus skiriamas mūsų spaudos reikalams, ypatinčiai "Laisvės" 50 metų sukakties naudai.

O kad šis piknikelis būtų dar pasekmingesnis, tai su darbu ir dovanomis prisidėjo šios draugės: O. Kruvė, M. Navickienė, J. Mankauskienė, E. Kasparienė, O. Globičienė, E. Čerėskienė, V. Kazlauskienė ir O. Žilinskienė.

Taip pat F. Mankauskas dirbo ištisas 8 valandas, o Žilinskis jam padėjo. Lai būna nuosirdus dėkui aukotojams ir visiems darbuotojams!

Pastaba. Rugsėčio 21 d. Plymouth LDS ir LLD kuopos turės kitą gegužinę-pikniką, kuris įvyks toj pačioj vietoj, Kazlauskų farmukėj. Šis piknikas gal bus paskutinis ir nepaprastas, o nepaprastas tame, kad "Laisvės" 50 metų gyvavimo sukakties proga bus pradžia vėjauš šioje apylinkėje. Taip pat manoma, kad bus jau grįžę turistai iš Lietuvos, kurie duos mums pranešimą bei papasakos, ką matė ir girdėjo mūsų senojoj tėvynėj. Tai gi prašome visus iš toli ir arti dalyvauti, nes šį kartą čia bus daug kas naujo.

V. Ž.

Easton, Pa.

Pataisa

"Laisvėje" iš liepos 9 d. buvo pasakyta, kad serga Ona Šlapikienė. Tai klaida, ji nesirgo. Atsiprašau.

L. T.

Havana. — Doktorai sakė, kad Kubos premjeras Castro turės gerai pasilsėti.

AVALON, N. J.

Vakacijos. Susižeidimas. Dovanos.

Siemet vasaros sezonas labai geras. Nuo vidurio birželio mėn. oras šiltas, dienos giedrios, nors retkariais ir palyja, bet ant trumpo laiko. Vasarotams tikrai gerai. Filadelfietis P. Riauba iš anksto užsisakė vietą vakacijoms, atvažiavo su savo moteria Amelija liepos 16 d. Amelija manė išbūti tris savaites laiko, o Pranas išvažiavo atgal į Filadelfiją prie savo kasdieninio darbo, nors ir jis, pasilivuosavęs iš darbo, vėliau rengėsi atvažiuoti pas mumis praleist vakacijas.

Viskas gerai sekėsi. Amelija džiaugėsi viskuom. Oras geras, vieta patiko ir rengėsi išbūti pas mumis net visą vasarą. Bet štai gauna nuo savo vyro laišką, kad jis darbavietėj susižeidė dešinę koją, buvo nuvežtas į ligoninę, kur jam koją sugipsavo. Tai buvo didelis smūgis Amelijai. Nors vyras liepė laisikę pabūt Amelijai ilgiau vakacijų, bet kur tau. Amelija, ant greitųjų, rengėsi į namus pas savo vyrą. Kadangi važiavimas namo busu del Amelijos prastos sveikatos, nėra tinkama priemonė, tai aš išvežiau savo automobilį iš garadžiaus ir leidomės į kelionę pas Praną. Kartu važiavo su mumis ir Bekampienė. Kelionė buvo gera ir už poros valandų privažiavome prie Riaubų rezidencijos, padarydami 90 mylių. Radome Riaubą gerąj nuotaikoj. Nors jį patiko skaudai negalimė, bet nė kiek nenūsiminęs, linksmas, juokauja lyg nieko su juom nebūtų atsitikę. Pasiremdamas ant kriukio, išlėto, gali šiek tiek pavaiškėti.

Apžiūrėjome Riaubų "paločių". Reikia pasakyti, kad jie įsikūrę gerai. Namas mūrinis, dviejų aukštų. Vieta, kaip darbininkų žmogui, graži ir patogė. Turi ekstra lotą, ant kurio prisodota visokių daržovių, kaip tai agurkų, burokų, pamidorų ir kt. Sode yra pyčių ir obuolių medžių. O tų visokių kvietkų daugybė, tai neišpasakytas gražumas!

Oras buvo šiltas ir dušnus. Atsivėdinimui įsivedė užkandžių ir alučio. Prie pašnekėsių užsikandome ir pasivažiavome. Rengėmės jau į kelionę, tai Riauba sako, "tą, ką matėte lauke, tai ne viskas, einame dar į sklepą". Nulipus žemyn, reikėjo tiesiog nusistebėti. Grindys cementinės, raudonai išmalnavotos, pasienyje sustatyta keturi dideli stalai, tarp jų dvi didelės šėpos, nekaltant apie daugelį kitų padėtų dalykų. Viskas tvarkoj, jautiesi lyg kokioj svetainėj. Riauba atidaro šėpą, kuri pilna grybų stiklinėse. Mūsų nuostabai sako, "kadangi rengiate rugsėčio 21 dieną pokylį, tai tam tikslui duodame dvyliką kvortų grybų". Tai puiki dovana! Ačiū Riaubams už taip didelę dovaną! Ant galo Riauba pasakė, kad jis mano, kad neužlgo, kaip tik nuims sužeistos kojos gipsą, jis galės vairuoti automobilį ir jį galės dalyvauti sykiu su kitais rengiamame pokilyje.

Riaubai padarė labai

gražią pradžią su dovanomis. Reikia pasakyti, kad dovanų visados turėjome mūsų parengimuose. Mūsų gerieji draugai ir draugės, kaip: Lipčius, Zambusiavičiai, Merkliai, Wallantai, Zalner, Waresonas ir kiti visados atveždavo dovanų, taip ir dabar, reikia tikėtis, pasižymės savo širdingumu. Nuo visų frentų mes to lauksime!

Kelyje namo, atlankėme visų mylimą Oną Žalnieraitienę. Oną radome linksmai nusiteikusią, pilną gero ūpo. Galutinai pasitarėme ir nutarėme kokius valgius turėsime pokilyje. Valgių ir gerimų turėsime dėl 100 ypatų. Labai nesmagu buvo išgirsti nuo Onos, kad mūsų pažėlininkė draugė Plėtienė serga. Širdingai veliname jai pasveikti ir sveikai būt tarp mūsų.

S. A. J. Bekampis

Lawrence, Mass.

Senelių Namai

Liepos 27 dieną aplankiau senelių namus, esamus A. J. Kazlauskų priežiūroje. Augustinas Kazlauskas parodė visus kambarius. Jie yra geri ir švarūs.

Iš lietuvių činai randasi B. Mizara, Berzelonis, Stančikas ir kiti. Jie visi yra linksmi. Viso randasi 18 senelių ir senučių. Partina seneliams, ypatinčiai lietuviams, kuriems reikalinga senelių priežiūra, pasiduoti pas Kazlauskus 17 Park St., Haverhill, Mass. Vieta graži ir atkalno. Diena buvo šilta, bet ten buvo vėsus ir malonus vėjelis pūtė.

Apžiūrėję, atėjo ir Jonas Kazlauskas. Pasišnebesėjome. Sumanė, kur nuvežė į naują namą, kuris yra nat Main St. prie New Hampshire valstijos. Naujas namas gražus, moderniškas, kuriame gyvens abu broliai Kazlauskai.

"Laisvės" piknikas

A. Kazlauskas pasiteiravo apie "Laisvės" pikniką, kuris įvyks Olympia Parke (kada? — Red.), Worcesteryje. Jis teiravosi apie busu važiavimą iš Lawrence. Sakė, kad Haverhillyje gaus 9 žmones, bet busi nereikės ten važiuoti, nes Kazlauskas juos atveš į Lawrence. Patariau jam susisiekti su buso tvarkytojais J. Kuodžiu ir Ig. Čiulada.

Gi Lawrence lietuvių, kurie tik norite vykti į tą pikniką, tuojau užsisakykite vietas pas minimą komisiją, nelaukite paskutinių dienų. Vykdami paremsite "L" ir ten gražiame parke susitiksute su savo draugais.

DORCHESTER, MASS.

MIRUS

Anna Kvetkauskienei

Reikiame gilią užuojautą jos gyvenimo draugui Frank Kvetkauskui ir visiems giminėms. Gaila netekus geros draugės.

H. Thomas	M. Paurienė
B. ir R. Čiuberkliai	A. Dambrasukas
G. ir V. Kvetkas	Davidonis
Julia Družienė	A. Stanevičienė
M. ir W. Stašiai	Uršulė Alexsuniene
J. ir S. Rainardai	A. ir P. Galinis
M. ir K. Kazlauskai	J. ir H. Žekoniai
Anna Mažuka	B. ir Y. Naurai
P. Žukauskienė	J. ir S. Budrevičiai
S. Šiukienė	Anna Borysas
V. Mineikienė	Elzbieta Ceikienė

Philadelphia, Pa.

Aš netikėjau, kad vietoje, kurioje gyvenu, gyvena bent viena lietuvių šeima, ir nemaniau, kad kada nors man teks juos susitikti. Tačiau apsirikau. Turėdamas gana liuso laiko, nusprendžiau gauti leidimą žvejoti. Nuėjęs į vietą, kurioje gaumi leidimą, ir išpildęs aplikaciją, buvau užklaustas, kokios tautybės esu.

Na, ir kuomet pasakiau, kad lietuvis, tai mano nuostabai, jaunas žmogus pradėjo kalbėti lietuvių kalba. Lietuvių kalba graži, ir jį pasisakė, kad jis yra čia gimęs ir gyvena Philadelphiaje. Pensylvanijoj norėdamas gauti leidimą žvejoti, turi būti pilietis. Nesi pilietis, negausi leidimo.

Kitas atsitikimas. Eidamas pasivaikščioti randu prie kelio stovinčią moterį, kuri mane užkalbino, klausdama, kaip tankiai eina busai į Pendel. Apsimainius keliais žodiais, pasirodė, kad ji yra lietuvi, su šeima atvykusi iš Scrantono, Pa., ir čia nuolatiniai apsigyvenus.

Tai čia apsigyvenę Tureikių ir Pletienės iš Philadelphiajos vaikai. Iš Scranton jaunas profesionalas, pažangios lietuvių šeimynos sūnus, dantų gydytojas. Aišku, kad jiems lietuvių veikimas yra svetimas dalykas: jie čia gimę, augę ir nuo lietuvių judėjimo atskyre.

Turėdamas reikalą nuvykau į Jersey City, N. J. Pasikalbėjęs per telefoną su "Laisvės" skaitytoja Ma-

Miršta lietuvių. Vėlesniu laiku tapo palaidota povilas Meicinis ir Karmilienė. Reikiu užuojautą jų giminėms. S. Penkauskas

žei kiene, patyriau, kad ji turėjo operaciją. Po operacijos sveikata taisosi. Ji jau arti aštuoniadesimt metų. Jos sūnus nusipirkė naują automobilį, bet palikęs naktį prie namų, ryte jo nerado. Reikiama, jį pavogė. Policija mašiną surado, bet ne tokią, kokia buvo.

Ilgai gyvenęs pažangus žmogus A. Zavišius apledo Jersey City ir apsigyveno Budd Lake, N. J. Na, ir tai bus paskutinis pažangųjų organizacijų narys apleidęs šį miestą. Atmenu laikus, kuomet buvo gražus skaitlingas pažangių lietuvių šiame mieste, bet dabar neliko nei vieno!

Paskambinus Muzikevičienei sužinojau, kad jos posūnis liepos mėnesį apsidėdė. Jie pasiliko tik du vienu su Feliksus. Sako, sveikata tarnauja nebloggerai, ir prisiminė, kad jie ieško pirkti namą šalia miesto.

Ir mano geri prieteliai Augučiai, kurie gyvena Paterson, N. J., pensionieriai, nusipirkė vienos šeimos namą Budd Lake, N. J. ir apledo Patersoną. Sakosi, senatvės dienas nori pergyventi ramiai nuo miesto bil-desio. Budd Lake lietuvių kolonija didinasi.

Pensionierių gyvenimas, mano atžvilgiu, nuobodus. Vasaros laiku, tiesa, gali pasigrožėti gamtos gražumu. Bet sualukęs žiemos ilgų vakarų ir šalčio, užsida-ręš kambaryje neturi ką veikti. Tik skaitymas suteikia visą gyvumą. Neturėtum laikraščių, knygų, ir jeigu nepriklausytum prie organizacijų, tai gyvenimas pasidarytų visai niūrus.

Pilietis

Pasinaudokite mūsų firmos patikimiausiu, atsargiausiu ir tinkamiausiu patarnavimu.

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO., Inc.

(Laisniuota per Intourist)

SIŪSKITE SAVO GIMINĖMS VELYKINIUS PAKETUS
I LIETUVĄ, UKRAINĄ, BALTARUSIJĄ, LATVIJĄ, ESTONIJĄ IR KITAS RESPUBLIKAS
SIŪSKITE PAKUS DABAR

135 W. 14th St., New York 11, N. Y., Telephone CHelsea 3-2583
Atidara kasdien nuo 9 iki 6 val. vak. Sekmadieniais nuo 9 iki 4 val. diena.
141 Second Ave., New York City. Tel. GRamercy 5-7430
Arti subways — Tarp 6th ir 7th Aves. Atidara kasdien 9-6; sekmadieniais 9-4.

MOSŲ SKYRIŲ RASTINĖS:

2134 W. Chicago Avenue	359 West Broadway	132 Franklin Ave.
Chicago 22-111	South Boston 27, Mass.	Hartford, Conn.
Tel.: Dickens 2-8232	Telephone: ANDrew 8-5040	CHapel 6-4724
89 Raymond Plaza W.	900 Literary Rd.	11539 Jos. Campau
Newark, N. J.	Cleveland 13, Ohio	Detroit 13, Mich.
Tel. MArket 2-2877	Tel. TOWer 1-1461	Tel. TOWnsend 9-8980
		Tel. WAlnut 5-8878
	3216 Sunset Boulevard, LOS ANGELES 26, Calif.	NORMandy 5-9887
	217 E. Hennepia Ave., MINNEAPOLIS 14, MINNESOTA.	Tel. FEderal 2-4968

Mūsų didelė ir patikima firma yra patarnavusi tikstantiems pasieninkams kelionėms. 100% garantija, kad kiekvienas paketas bus pristatytas. Išsiunčiame į 48 valandas. Adresatą pasiekia į 6-7 savaites; oro paštu į 7-12 dienu.

Mūsų raštinėse randate pilniausias pasirinkimas pirmos klasės medžiagų. Klauskite pilnų katalogų, rodančių kainas dėl multo ir patarnavimo. Katalogas veiktas.

PASIKLAUSKITE SAVES

SEKAMŲ KLAUSIMŲ
Apie Firmą, į Kuria Kreipsitės,
Pirm Negu Siūsite

DOVANŲ PAKETĄ Į U.S.S.R.

1. Ar firma patikima?
2. Ar įrodžius tai?
3. Ar atsargiai ir tvarkingai atlieka pakavimą, išsiuntimą ir priėmimą dokumentų?
4. Ar naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ši firma biznyje daugiau 25 metų?
6. Ar yra oficialiai autorizuota firma?

Atsakymas yra TAIP į visus viršminėtus klausimus, jeigu jūs siūsite savo dovanų pakus per bile sekantį skyrių, priklausantį

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

716 Walnut St. PHILADELPHIA 6, PA. Walnut 5-3455	1991 Broadway NEW YORK 23, N. Y. LYceum 5-0900	263 Market St. NEWARK 2, N. J. Market 3-1968
4102 Archer Ave. CHICAGO 32, ILL. FRontier 6-6399	6446 Michigan Ave. DETROIT 10, MICH. TASHmoo 5-7560	390 W. Broadway S. BOSTON 27, MASS. ANDrew 8-8764
1313 Addison Road Cor. Superior & 71 St. CLEVELAND 3, OHIO UTah 1-0807	683 Hudson Ave. ROCHESTER 21, N.Y. BAker 5-5923	346 Third Ave. PITTSBURGH 22, PA. GRant 1-3712
851 Hollins St., BALTIMORE 1, MD. Tel.: MUlberry 5-5787	979 So. Broad St., TRENTON, N. J. EXport 4-8085	202 Second Street, LAKEWOOD, N. J., Tel.: FOXcroft 3-6621
ALLENtown, PA., Tel.: HEMlock 5-2069	Greitai Savo Pakus Mums PRISIŪSKITE, O Mes Greitai ISSIŪSIME!	

Žinios iš Urugvajaus

PRALEIDUS
BIRŽELIO 26-JĄ

Urugvajaus Lietuvos Centre jau tapo tradicija ruošti Jonų, Antanų, Petry ir Pavylų šventę. Ypač platų užmojį šios šventės paminėjimas įgyjo šiemet, nes šiais, jubiliejiniais, metais neišsėnkamų kūrybinių jėgų kupinį Urugvajaus lietuviai parodė, kad jie moka ne tik gerai linksintis, vystyti meną ir kultūrą, bet, — ir veikti išvien dirbant tautinį darbą.

Birželio 26 dieną, lygiai 12 valandą, Montevidėjo ir apylinkių lietuviai pradėjo rinktis U. L. Centro patalpose ant gatvės Agraciada 2783. Stalai jau buvo pilnai prikrauti įvairiausių valgių ir gėrimų. Greitu laiku, prieš stalų jau nebuvo liuosos vietelės ir reikėjo padengti dar naujus stalus, idant sutalpinti svečius.

Sventės atidarymo kalbą pasakė drg. Stasys Rasiakas, nenuilstantis visuomenės veikėjas ir ilgametis U. L. C. Valdybos pirmininkas, kuris taip pat perstatė ir svečius. Vėliau, kalbėjo U. L. Centro Kasininkas drg. Petras Sadauskas ir *Joninių Banketo iniciatorius* drg. Jonas Matulevičius ir ispanų kalboje tarė žodį "Darbo" redaktorė drgė Renė Diktoraitė.

Pasibaigus banketui, prasidėjo meninė dalis, kur nuskambėjo keletas liaudies dainelių. Jas atliko U. L. Centro dainų ansamblis po vadovybe gabaus muziko ir kompozitoriaus draugo Vlado Svilainio.

Išpūdingai praėjo ši Tradicinė šventė, nors ir ne vieno vardininko plaukus nušarmavęs jau šešiasdešimtmetis, bet visi buvo jaunatviška jėga, ir ligi vėlyvai nakčiai *Jaunuolių Orkestras*, kuriame dalyvavo A. Sausys, J. Matulevičius, G. Rasiakas ir kiti, linksmino visus su lietuviškais šokiais. Skambus juokas, linksmybės šokiai ir dainos, sklido Urugvajaus Lietuvos Centro patalpose!

Svečias

URUGVAJAUS LIETUVIŲ CENTRO VEIKLA

Šiais metais, mūsų kolonijai, turime daug svarbių parengimų. — 23 d. liepos bus minimas Tarybų Lietuvos Dvidešimtmetis, su įvairia ir turininga, kultūriniai-mėnėnė programa, prie kurios rengiamasi su dideliu įtempimu; baletas ruošiasi ir veikia kelis kartus per savaitę, Centro patalpose, po vadovybe *Tomios* ir *Bliuvaitės*, o Cerros klube, po A. Abrašinskienės; choras yra vedamas gabaus muziko-kompozitoriaus *Vlado Svilainio*, kuris jau pasirodė 19-ją birželio Radijo pusvalandyje, ir Ieva Digrevičienė su Jadvyga Staniulienė palinksmino publiką su savo žavėtiniais soprano balsais, o vėliau Leonas Abrašinskis su Ieva Digrevičiene labai puikiai sudainavo Konsulo išleistuvėse Slavų klube. Publikai labai pritarė dainininkams. Per *Joninių banketą* moterų choras puikiai sudainavo Svilainio kompozicijos vardininkams puikią dainelę, kuri publikai labai patiko.

Spalio mėnesyje įvyks *didžiausias parengimas* — tai *laikraščio "Darbo" 25-ųjų metų jubiliejus*, per kurį pasirodys visos U. L. Centro meninės ir literatūrinės jėgos, nes laukiame svečių ir iš užsienio. Taip pat laukiame ir iš Brazilijos ir tikimės, kad Brazilijos lietuviai prisijūs daug literatūrinės medžiagos jubiliejinui "Darbo" numerui, po draug tikimės, kad ir Argentinos lietuviai irgi neatsilikis, nors argentiniečiai turi savo laikraštį "Tėvynė", kurio "Darbo" redakcija negauna nei vieno numerio ir nežinom dėlei kokios priežasties.

Iš Jungtinių Amerikos Valstijų Lietuvos, iš Kanados ir iš Mylimosios Tėvynės Tarybų Lietuvos laukiame draugiškų atsiliepimų. B. M.

URUGVAJIEČIAI VIEŠĖJO BRAZILIJOS

Mūsų Centro darbuotojai: Renė Diktoraitė, Petras ir Ieva Sadauskai, daugiau mėnesio laiko viešėjo Brazilijoje. Pabuvojo Santos, Sao Paulo, Rio de Janeiro, Caxias miestuose.

Sugrįžusieji pasakoja apie nepaprastą Brazilijos gamtos grožį, apie grožį ir didumą Sao Paulo ir Rio de Janeiro miestų, jų parkus, muziejus, industriją. Mūsų turistams Brazilijoje teko susitikti ir su lietuviams. Daugely vietų teko būti užkviestais, vaišintais, apnakvintais. Tekę jiems būti lietuviškam vakarėly, ekskursijoje ir net vestuvėse.

Teko susitikti ir senų pažįstamų bei kaimynų iš Lietuvos, su kuriais buvo išsikirta prieš daugelį metų. Nemažai ir naujų, brangių pažinčių tapo sumegsta. Apleidžiant Braziliją, daug kas atėjo atsisveikinti, palinkėti geros kelionės, įteikti dovanėles atminčiai. Tokių svetingų priėmimų pas lietuvius mūsų keleviausiai nesitikėję, niekuomet negalėsią jų pamiršti, ir dar labiau, rasti žodžių atsidėkoti.

Patiko jiems ir Brazilijos gyventojai. Kiek teko turėti kontaktą su jais krautuvėse, autobusuose ir šiaip ko paklausiant praeivių gatvėje, visur buvo jaučiama prideranti pagarba. Gaila, kad Brazilijos miestai, kuriuose kompaktiškai susitelkę gyvena didesnė dalis ir mūsų tautiečių, taip toli nuo Montevidėjaus, kad kelionės išlaidos ir vis dar gana didelės ir neleidžia platesnio turizmo tarp šių dviejų šalių.

"Darbo" rep.

IS PENŠININKŲ BANKETO

Gegužės mėnesio 22 dieną Urugvajaus Lietuvos Centro Cerros patalpose Ecuador 2680 įvyko lietuvių pensininkų (chubiliadų) banketas. Jau apie 12 valandą tautiečiai pradėjo rinktis, ir pirmą valandą jau buvo stalai apsėsti. Labai gražiai tautiečiai pasivaishino, pasikalbėjo. Pirmą žodį tarė Moterų pirmininkė Z. Praškevičiūtė, vėliau P. Revuckas pasveikino susirinkusius ir davė pranešimą kas su kuom prie to banketo prisidėjo; taip pat

pranešė, kad yra padaryta rifa dėl radijo pusvalandžio parengimo ir parodė parvežtą iš Brazilijos butelį kokią, pakelį popirusų ir dėžutę degtukų. Prie to, dar pridėjo vieną butelį šampano. Ten pat, prie stalų, Al. Bartulis pradėjo pardavinėti rifos numerius. Buvo parduoti visi ir gauta 100 pesų radijos pusvalandžiui. Nei vienas tautietis neatsisakė ir visi išprkopo du ar tris numerius. Įvyko lošimas ir laimėjo 59 numeris. Laimėtojas Juozas Paškonis. Po pietų tautiečiai kalbėjosi, dainavo ir linksminosi ligi vėlyvos nakties.

MOTERŲ DIENOS SVENTĖ PRALEIDUS

Gegužės 9 dieną, Urugvajaus Lietuvos Centro, Cerros klube, įvyko nepaprastai meninis parengimas pagerbimui Moterų Dienos su labai atatinama programa mažųjų artistų, kurie vaidino teatrą, pašoko baletą ir pasakė eilėraščių.

Viskas tas įvyko po gabios mokytojos Antonijos Abrašauskienės vadovybe. Antonija su savo gabumais parodė publikai daug malonumų meno srityje su mažiausiais artistais. Publikai labai patiko baletas, nes pirmu kartu ULC scenoje pašoko klumpakojį mažieji artistai, turintieji nuo 5 ligi 7 metų amžiaus.

PAŽANGUS LIETUVIS UNIJŲ SEKRETORIUS

Pažymėtina, kad iš lietuvių tėvų yra vaikų su prakilniais atsizymėjimais. Pav. Jono Vaitkūno sūnus vardu Vitas Vaitkūnas, 23 metų amžiaus, dirba odų fabrike, ir kuomet vienijosi sindikatai prie odų sindikatu, tai jam pasisekė sujungti ir kurpiai ir visoki kiti sindikatai, net prisidėjo ir stilų fabrikų sindikatai.

Dabar mūsų pažangus lietuvis Vitas Vaikus yra sekretorius Suvienuytų Sindikatu.

Waterbury, Conn.

Padėka

Malonūs draugai ir draugės! Aš jau sužirėjau iš lijoninės ir sveikata gerėja. Šiuo metu noriu jums visiems širdingai padėkoti už lankymą manęs ligoninėje, namie, užuojautos atvirutes, gėles ir dovanas.

Niekuomet nemaniau, kad turiu tiek daug draugų ir draugių. Ypačingai esu dėkinga slaugei Elmai Alulis, kuri mane slaugė ir daug man gelbėjo. Visiems ir visoms ačiū! Linkių jums daug laimių ir sveikatės.

Klemintina Yankeliūnienė

TSRS ADMIROLAS APIE SUBMARINUS

Maskva. — Tarybų Sąjungoje buvo paminėta karinio laivyno diena. Admirolas A. G. Golovko pareiškė, kad TSRS turi tokių submarinų, kurie gali sėkmingai veikti ne tik prieš prieš laivus, bet ir sausumą. Kariniai specialistai supranta, kad TSRS turi submarinų, kurie iš po vandens gali raketomis šaudyti į taikiklius sausumoje.

Tokio. — Virš 3,000 minia atakavo policijos stočių. Susirėmimo 30 žmonių buvo sužeista.

Šis bei tas

PLATUS STRAIPSNIS APIE LIETUVIŲ

"Los Angeles Times" liepos 24 d. išdėjo straipsnį, kuriame buvo paminėtas lietuviams Romas Viesulas. Straipsnyje rašoma, kad vietinė dailininkė, June Wayne, kreipėsi į milijardierių Fordų Fondą kultūriniam reikalams prašydama sudaryti sąlygas, kad "amerikiečiai dailininkai nebūtų gegutės narveliuose", bet turėtų geriausias kūrybines sąlygas. Fordas jai pasakė \$165,000, kurių išdavoj buvo įrengta puiki studija. Straipsnyje rašoma, kad pirmuoju amerikiečių dailininku buvo išrinktas romas Viesulas-Veselauskas, Latvijos gimęs. Jį nominavo Cincinnati Muziejus Ohio valstijoje.

Negali ruošti reportažo apie Lietuvą

Šių eilučių autorius kreipėsi į didžiausią Amerikos iliustruotą žurnalą "Life", Viskas tas įvyko po gabios mokytojos Antonijos Abrašauskienės vadovybe. Antonija su savo gabumais parodė publikai daug malonumų meno srityje su mažiausiais artistais. Publikai labai patiko baletas, nes pirmu kartu ULC scenoje pašoko klumpakojį mažieji artistai, turintieji nuo 5 ligi 7 metų amžiaus.

Susitikime rugpiūčio 14 dieną piknike

Sekmadienį, rugp. 14, bus grįžusi iš Lietuvos pirmoji turistų rupė. Tai bus gera proga su turistais pasimatyti piknike Kasmočiūtės sode, Great Neck, N. Y.

Šį pikniką ruošia LLD 2-roji Apskritis.

Piknike galėsime skaniai pasivaishinti, pasilinksinti ir tuo pačiu metu išgirsite turistų kalbas, ką jie dabar matė Lietuvoje.

Iš Williamsburgo busas išeis nuo Lituanica skvėro 12:30 valandą.

O tie, kurie vyksite automobiliais, prašomi tuo laiku sustoti Lituanica skvėre ir paimti tuos, kuriems bus jau nebebus vietos.

Taigi, visi pasižymėkite rugpiūčio 14 dieną. Dalyvaukite piknike.

Rep.

Po šeštadienio didelio lietaus East upėje rado negyva banginį apie 40 pėdų ilgio. Mano, kad smarkios jūrų bangos jį užmušė. Kraštų saugos laivai išvilko banginį į jūrą.

PRANESIMAI

PHILADELPHIA, PA. LLD 10-tos kuopos susirinkimas įvyks 12 d. rugpiūčio (August), svečiams 1150 N. 4th St. Prasišė 7:30 val. vakare. Prašomi visi nariai susirinkti, nes turėsime aptarti svarbius reikalus apie mūsų tolimesnę veiklą ir išgirsti komisijų raportus iš praėjusio LLD suvažiavimo. Turime daug ir kitų svarbių reikalų aptarti.

Valdyba (63-64)

OZONĖ PARK, N. Y. LLD 185 kuopos susirinkimas įvyks trečiadienį, rugpiūčio 10. Laisvės salėje, 7:30 val. vakare. Visi kuopos nariai dalyvaukite.

Valdyba (63-64)

ELIZABETH, N. J. Du svarbius susirinkimai — LDP Klubu ir LDS 33 kuopos įvyks rugpiūčio (Aug.) 7 d. Klubu susirinkimas 2 val. o LDS 33 kp. 3 val. dieną. Klubu kambaryuose, 408 Court St. Nariai, įsitemykite ir dalyvaukite, nes bus svarbių reikalų aptartum.

—A. S. (62-83)

Sinis Meno Enciklopediją Vilniaus Dailės Muziejų

Laisvėje buvo rašyta apie didžiulį žinyną. Paruoštas Italijoje tokių meno specialistų kaip Berendsenas (Lietuvoje gimęs pasaulinio garso meno istorikas) ir kiti. Šis veikalas dabar išleidžiamas ribotu skaičiumi egz. Amerikoje. Tautiečių iniciatyva norima veikalą padovanoti Lietuvos meno mėgėjams ir dailininkams. Kurie suinteresuoti prie šitokios dovanos prisidėti kviečiami rašyti Almus Art Gallery, 77 Stemboat Rd., Great Neck, N. Y.

Apsikeitė dovanomis

Vienas Amerikos lietuvių laikraštinių, kuriam užprenumeravo čia, Amerikoje, Vilniaus "Tiesa", atsidėkodamas, užsakė Vilniaus Universiteto Žurnalistikos skyriui tarptautinę "The New York Times" laidą. Laikraštis bus siuntinėjamas oro paštu, lėktuvais iš Paryžiaus, kur ši laida bus spausdinama.

Čiklonies Galerija darbšti

Čikagoje keleri metai jau veikia prisiglaudusi prie visuomeninių namų Čiklonies Vardo Meno Galerija. Jai vadovauja Z. Kolba. Galerija renka pastovią lietuvių dailininkų darbų kolekciją, kurią ruošiasi peršiesti Lietuvon.

Rs.

Iš kraučių lokalo metinio pikniko

Brooklyno lietuvių kraučių 54 lokalo piknikas įvyko liepos 30 d., Lenkų parke, Jamaica, N. Y. Piknikas skaitomas nepilnai pavykusiu iš priežasties didelio lietaus. Tačiau, kurie buvo iš anksto prisiruošę piknikauti, tai tie nepaisė lietaus. Parke yra didelė salė, tai ten kraučiai ir nekraučiai piknikavo.

Matėsi didelis stalas Maspetho Lietuvių Piliėčių Klubu, vadovystėje W. ir O. Malkūnų. Lazauskų ir Michulių. Buvo didelė grupė žmonių. Atrodė linksmiausias toje grupėje, tai Julius ir Marijona Kalvačiai, Ona Quitar (Kvedariūtė), Frank Venis, Ona Malkūnienė, Julia Lazauskienė.

Diržio kraučių stalas buvo didelis. Jam vadovavo V. Lapšys ir Mrs. Diržienė.

Matulio kraučių stalas buvo nemažas, vadovystėje G. Bernoto ir Matulio.

Robert Hall kraučiai turėjo stalą, jiems vadovavo Spudienė, bet apgailestavo, kad iš susirašiusių dalyvauti tik pusė dalyvauja, kita pusė pabijojo lietaus. Griškų buvo stalas, prie jo, didžiūmoje, buvo kraučiai ir muzikantai: J. Kazlauskas, Kvietkus ir kiti muzikos mylėtojai. Na, bet kas yra, kad nesimatė Brooklyno Amerikos Lietuvių Piliėčių Klubu ir Atletų Klubu stalų? Gal jie gavo siaudines kojas nuo naujų valdėjų?

Piknikautojus smagiai linksmino J. Kazakevičiaus orkestras. Neiškentė nešokė ir tie, kurie skūsdavos, kad vos galį nuo lovos iki virtuvės daėiti iš priežasties skaudančių kojų. Taipgi smarkiai šoko ir tie, kurie baigia nutrinti aštuntą kvyzėlį. Buvo pusėtinai ir jaunuolių.

Pikniko pirm. buvo G. Bernota, sekr. Ch. Kundrota; jų pagelbininkai A. Zizas, A. Bepirštis, Nevins ir lokalo delegatas Vytautas Uberavičius.

Baigiant noriu priminti, kad Brooklyno lietuvių Kraučių 54-tas lokalas gerai gyvuoja. Tai vienintelis grynai lietuviškas lokalas visoje Amalgameitų unijoje. O gyvuoja todėl, kad buvo ir yra geroje vadovybėje.

Girdėjau, kad lokalas rengia savo ilgamėčiui vadovui pirmininkui V. Zaveckui pagerbimo vakarą spalio 15 d., Atletų Klube. Gerai, jis to užsitaravo.

Ch. Nečiunskas

HELP WANTED MALE

Reikalingi 4 vyrai dailydės (carpenters), galėtų būt ir pensionieriai. Saukite. VI. 6-6824 arba kreipkitės: DeBro Contractors, 116 — 101st Ave., Ozone Park, N. Y. (60-63)

Gerai, tik per mažai...

Taip išsitarė mano kai kurie užklaustieji svečiai grįžtant iš antrosios tu, tu grupės išleistuvių. Sako: —Maistas buvo skanus, padavimas greitais, programa neįstėsta, bet...

—Kas bet, — klausiau. —Valgio gal užteko atėjusiems po vakarienės užkandžiui, bet atėjusiems iš darbvietės nedateko. Tiesa, ne banketa, tik draugišką pobūvi, rengėt, gal svečiai pilnos vakarienės nė nesitikėjo.

Nors ne banketas buvo rengta, tačiau rengėjai norėjo pilniau svečius pavaišinti. Klaida įvyko nedaskaiciavime svečių. Žmonės spėjo, kad svečių būsią redaug, nes trumpu laiku šios jau buvo antrosios išleistuvės, šiltas oras, darbo vakaras... Bet publikos atėjo labai daug, dešimtynis daugiau negu geriausi pranašai spėjo.

Publikos gausus atsilankymas dar kartą mums primena, kad žmonės įvertina Tarybų Lietuvos vykstančių turistų žygį, juos gerbia, ir mėgsta draugiškai išleistuves. Pasitikiu, kad jie už praėjusių išleistuvių mažus trūkumus atleis ir kooperuos su tais, kurie atėityje išleistuves rengs.

Už praėjusių išleistuvių puošnumą padėka priklauso greatneckiečiui Povilui Bečiui, atvežusiam glėbį gėlių. Mačiau, kad vakaro eigoje ant stalų gėlės padaugėjo, reiškia, ir kai kurie vietiniai jų atnešė, bet dirbantieji nespėjome juos pamatyti ir užrašyti. Ačiū ir jums, nežinomieji!

Viena iš dirbusių

LANKIAU LIGONĖ

V. Lisajienė savo sužeistą, sugipsuotą ranką pasirūšusi vaikščioja po namus ir, kas galima daryti viena ranka, tuo sau pasitarnauja. Šį tą pagelbstime atlikti lankytojos, o kas neatlikti, turi būti gerai ir be to. Ranka daug nesiskundžia, turi viltį, kad, gydytojo prižiūrima, ranka sugys ilsimintis namie. Ji gyvena 26 Crosby Ave., Brooklyn 7, N. Y. I. Levaniene

Haga. —Sulaukus 52 metų mirė komedijų lošėja Lenora Corbett.

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Newark 5, N. J.
Market 2-5172
426 Lafayette St.

Siųskite Giminėms Velykinius Dovanų Paketus
[Lietuva, Ukraina, Baltarusija, Latvija, Estonija, Armėnija ir kitas šalis.]
Package Express & Travel Agency, Inc.

(LAISNIUOTA PER USSR)
BROOKLYN—1530 Bedford Ave., kamp. Lincoln Pl. IN. 7-6465. IN. 7-7272
NEWARK, N. J. — 312-14 Market St. Tel. MI. 2-2452. MI. 2-1681

Siunčiami tik nauji daiktai — medžiagos, drabužiai, valgomieji produktai, gduoliai, sluvamosios mašinos. Pristatymas garantuojamas, taipgi adresu parašas. Visi kaštai, įskaitant muitą, plokami iš anksto. Kiekvienas pakas apdraudžiamas.

Mūsų klientų patogumui, mes turime įvairių aukštesnės kokybės medžiagų prielnamoms kainoms. Atidara kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Seštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 popiet.

882 N. 7th St. WAlmont 2-1747	78—2nd Ave. New York 3, N. Y. OREGON 4-1540	651 Albany Ave. 1241 N. Ashland Ave. Chicago 22, Ill. HUmboldt 6-2818
1900 Fleet St., cor. S. Wolfe St. Baltimore 31, Md. Tel. DICKens 2-4240	397A West Broadway S. Boston 27, Mass. ANDrew 8-2718	11601 Jos. Campau Ave. 107 S. Vermont St. Los Angeles, Calif. DUNdrick 6-6550
46 Whitehead Ave., SOUTH RIVER, N. J. Tel. CLIford 7-6320	126 TUGHman St., ALLENTOWN, PA. Tel. HEMlock 4-6415	